

Ir vėl plazdės trispalvė
Laisvoji tėvų šaly,
Nutilis patrankų salvės,
Tėvynėj bus ramu...

Geltona - tai gintaras,
Žalia - liūdnai šilai,
Raudona - kraują mena
Mūs laisvai Lietuvai!

Lietuvos spaudos sąjunga

Laisvoji Lietuva

FREE LITHUANIA

5929 Archer Avenue
Chicago, Illinois 60638

Tel.: RE 5 - 5424

"Entered as second class matter at the post office at Chicago, Illinois."

EINA DEVYNIOLIKTUS METUS

1965 LIEPOS-JULY 15

Nr. kaina - 20 ct.

Nr. 14(957)

TRIUMFAS AR TRAGEDIJA

Šių metų birželio 24-26 dienomis San Francisco mieste, kur prieš 20 metų buvo pasirašyta Jungtinių Tautų organizacijos gimimo metrika - J. T. Charta, buvo iškilmingai atšventas tos organizacijos dvidešimtmetis. Iškilnėse dalyvavo visų 114-os valstybių atstovai.

Po Pirmojo Pasaulinio karo 32 valstybės, dalyvavusios kare prieš Vokietiją ir patyrusios milžiniškų medžiaginių bei dvasinių nuostolių, Amerikos prezidento W. Wilsono iniciatyva, nutarė iš klaidų pasimokyti ir įsteigti Tautų Sąjungą - pasaulio ir ateinančių kartų saugesniam gyvenimui užtikrinti. Vėliau į tą sąjungą buvo pakviesta ir priimta ir visa eilė kitų tautų. Lietuva į Tautų Sąjungą buvo priimta 1921 metais.

Vyriausias Tautų Sąjungos tikslas buvo visuotinės taikos išlaikymas ir saugojimas. Tikslai ir užsimojimai tikrai buvo kilnūs ir gražūs! Pradžioje buvo pagrindo tikėtis, kad Tautų Sąjunga tikrai galės atlikti didelius darbus tarptautinių ginčų sprendime ir visuotinės taikos išlaikyme. Deja, laikui bėgant, tas iš pradžių tautose vyravęs entuziazmas per greitai atslūgo ir į tą organizaciją sudėtos viltys pradėjo blėsti. O taip atsitiko tik dėl to, kad Tautų Sąjunga nutolo nuo savo principų ir nebevykdė pagrindinių įsipareigojimų savo vyrtausiems tikslams atsiekti. 1946 metais Tautų Sąjunga buvo likviduota. Ji mirė, net nepalikusi gilesnių pėdsakų tautų istorijoje.

Po Antrojo, nepalyginamai žiauresnio ir nuostolingesnio Pasaulinio karo perdaug nukraujavusios ir visai išsisėmusios kare dalyvavusios tautos vėl šokosi ieškoti būdų ir prie-

Rašo - J. Kadagys

monių taikai išsaugoti ir karams išvengti. Ir taip 1945 m. birželio 24-26 dienomis Jungtinėse Amerikos Valstybėse, San Francisco mieste, buvo įsteigta Jungtinių Tautų organizacija. Pagrindinis jos tikslas, kaip ir Tautų Sąjungos, yra tarptautinės taikos ir tarptautinio saugumo išlaikymas. Čia vėl tikslai neabejotinai gražūs ir didingi užsimojimai kilnūs ir todėl verti visokios paramos.

Kadangi palyginti per trumpą laiką pasaulis buvo žiauriai sukrėstas ir negailestinai nusiaubtas net dviejų viską naikinančių karų, o atidengus atominę paslaptį ir jai patekus į neatsakingų pasaulinio masto kriminalistų rankas, žmonijos išnaikinimas virto realia galimybe, tai Jungtinių Tautų organizacijos rūpestis ir atsakomybė dar labiau padidėjo. Šių faktų akivaizdoje skaudžiai pasimokę ir taikos ištroškę pasaulis, rodos, turėtų visomis išgalėmis nuoširdžiai dirbti ir visomis priemonėmis remti to kilnaus tikslo siekiančias Jungtines Tautas. Deja, vėl su apgailėstumu tenka pripažinti, kad ir šį kartą praktikoje taip nėra. Jungtinių Tautų organizacija, tegevavusi tik 20 metų, šiandien jau stovi liūdnai Tautų Sąjungos likimo išvakarėse. Ji faktiškai jau yra subankrutavusi ne tik morališkai, bet ir medžiagiškai. Ji neįvykdė tiesioginių ir pagrindinių savo uždavinių. Ji nesustabdė ginklavimosi ir karų ir net nesugebą išspręsti savo finansinių problemų. Jos deficitai, minint 20 metų sukaktį, pasiekė jau net 108 milijonus dolerių. Mat kai kurie jos nariai, su Sovietų

Sąjunga ir Prancūzija priešakyje, atsisakė pildyti savo finansinius įsipareigojimus, nes kai kurie tos organizacijos nutarimai tiems kraštams nebuvo palankūs ar priimtini.

Pagrindinė J. Tautų organizacijos nykimo priežastis vėl glūdi kaip tik tame, kad ji irgi nutolo nuo savo pagrindinių principų, nevykdė Chartos nuostatų ir nuėjo į nuolaidų ir pataikavimų šunkelius tiems savo nariams kurių tikslas buvo ir yra ne ją remti ir stiprinti, bet silpninti ir griauti ar pajungti tik savo egoistiniams tikslams.

Tiesia, Jungtinės Tautos iš 51 nario jų steigimo metu per 20 metų iš augo iki 114 narių (nebeskaitant Indonezijos, kuri pirmoji iš tos organizacijos išstojo). Atrodytų, kad jos tikslai tautų ir valstybių yra teisingai suprasti ir įvertinti. Taip narių skaičiumi ji išaugo, bet savo moraline glia ir įtaka ji sunyko. Afro-Azijos bloko naujos ir nepatyrusios tautos pateko į komunistinio bloko įtaką, kuri dabar ir dominuoja Jungtinėse Tautose. Afro-Azijos bloką sudaro net 58 tautos, o prie jų prijungus komunistinį bloką, kuris faktiškai pirmajam vadovauja, susidaro aiški persvara prieš iki šiol turėtą laisvojo pasaulio-Vakarų persvarą.

Bendrai imant, joks geros valios žmogus negali džiaugtis Jungtinių Tautų organizacijos silpnėjimu, nes tarptautinė taika veik visą laiką buvo ir yra pavojuje. Tačiau kas gi kaltas, kad jos šiandien tapo vien tik komunistinės propagandos forumu? Vakarų tarpusavisi nesutarimai, nuolaidos ir pataikavimai imperialistiniam komunizmui sužlugdė turėtą pasiausvyrą. Vakarai savo beprincipiškumu ir ištizimu ne tik nepatraukė Afro-Azijos bloko į savo pusę, bet jį nuo savęs dar atstūmė. Šiandien Jungtinės Tautos jau tapo beveik bejėgės ką nors pozityvaus pasaulio taikos labui nuveikti, nes jos yra dominuojančioje komunistų įtakoje, kuriems ne pasaulio taika ar žmonijos gerovė rūpi. Jų tikslai yra tautų nesantaika, suirutės ir pasaulinė revoliucija komunistinei pergalei atsiekti.

Žinoma, neteisinga būtų tvirtinti, kad Jungtinės Tautos taip jau nieko pozityvaus per tuos 20 metų nebūtų atlikusios. Jos nemaža yra nuveikusios kultūrinėje, ekonominėje, socialinėje ir švietimo srityse. Jos baudė spręsti Berlyno, Sueso, Kašmiro, Korėjos, Kipro, Kongo ir net Vietnamo klausimus. Kai kuriais atvejais jos sumažino karo išsiplėtimą pavojus. Tačiau daugeliu atvejų, dėl stokos ryžto ir nuolaidų komunistiniam blokui, nebuvo atsiekta lauktų rezultatų. Pvz., Kongo Jungtinės Tautos išėjo net prieš savo chartą. Jos pavartojo jėgą ir smurtą prieš Katanagos provincijos vyriausybę ir to krašto gyventojų laisvo apsisprendimo teisę. Galutinėje išvadoje Jungtinių Tautų kariniai daliniai buvo priversti iš Kongo pasitraukti, neatnešę kraštui taikos. Tas labai pakenkė jų prestižui.

Bendrai, turint galvoje Jungtinių Tautų per šį dvidešimtmetį atsiuktus laimėjimus, vargu iš jų galima tikėtis ko nors pozityvaus tarptautinės taikos išlaikymui. Komunistinis blokas, dar ir neturėdamas ten persvaros, jau sugebėjo daugumos gerą valią sabotuoti, o taikos siekius paversti niekais. Rusai panaudojo net 100 kartų veto teisę, kuri paraližavo

Nukelta į 2 psl.

PASKUTINIS SKRIDIMAS

JURGIS JUODIS

IDEALIZMO KELIAS

Rašo J. Miškinis

Prieš trisdešimt metų sudrebino visą Lietuvą skausminga žinia - Lietuvos lakūnai Darius ir Girėnas perskridę Atlantą, ties Soldinu Vokietijoje tragiškai žuvo, visai netoli nuo išsiilgtosios tėvynės. Šioji tragedija niekada lietuvių nebus užmiršta. Ji kasmet liepos mėn. 17 d. prisimena tuos Lietuvos didžiųjų sūnus, kurie ne garbės ar asmeninių išskaičių vedami, bet noro pasiaukoti milimos tėvynės garbės ir mokslo reikalams, išdrįso stoti į kovą su Atlanto vandenynu, nugalėti jį ir dėl ne žinomų priežasčių žūti.

Nors Darius su Girėnu žuvo, bet savo drąsa ir sumanumu jėdu parodė tuos kelius, kuriais turi eiti kiekvienas lietuvis. Ne garbės, ne asmeninės naudos, bet gerovės visai Lietuvai! - skelbia mums jų paliktojo testamentu dvasia...

Kodėl Dariaus ir Girėno tragedija sudrebino visą Lietuvą ir Amerikos lietuvius ir jų dviejų vardai

nuskambėjo po visą pasaulį? Šiam klausimui atsakyti pakanka vien trumpo atsakymo: šiuodu mūsų didvyriai savo žygiu parodė nepaprastą didvyriškumą ir idealizmą, kad jų žygis šviečia kilniais tikslais - už Lietuvą perskristi Atlantą ir jo vardą išgarsinti visame pasaulyje.

Dar labiau spindi Dariaus ir Girėno vardai, kai prisimename sąlygas kuriose juodu rengėsi įvykdyti ir įvykdė savo didelį sumanymą.

Darius ir Girėnas, rengdamiesi rengdamiesi skristi iš Amerikos į Lietuvą, neturėjo jokio medžiaginio plano ir niekas jiems nemokėjo algos už rengimąsi skristi per Atlantą, niekas jiems neteikė jokių lengvatų. Jie iš nieko nereikalavo, kad jiems būtų parngtas tobulas lėktuvas, kurį pasiekus tikslai, būtų galima palikti sau.

Rengdamiesi skristi per vandenyną, netik kad nedarė jokio biznio, bet ir nesitikėjo ir negalėjo tikėtis, jog savo žygiu pasiekę kokių didesnių medžiaginių laimėjimų.

Sužinoję apie jų tragišką mirtį, su žinojom ir tai, kad "Lituanica" iš New Yorko aerodromo pakilo vogčia be valdžios leidimo, kuris teigiamas tik p ilnai aprūpinus lėktuvą būtiniais įrengimais. Lėšų stoka jiems neleido įsitaisyti geriausius skridimo instrumentus. Ir vis dėlto juodu išdrįso pasikelti iš New Yorko aerodromo ir pasukti kito pasaulio link.

Darius ir Girėnas savo žygiu, savo darbais troško daug kam dar nežinoma Lietuvos vardą įrašyti tarp didžiųjų tautų. Juodu pasiryžo "Lituanicos" sparnais prakirsti dangaus ūkanas, kurios slėpė Lietuvą nuo pasaulio akių ir atidaryti Lietuvai kelią į didžiųjų tautų ir valstybių areną. Tai ne vien tik savo tautai tikėjimas garbės, bet ir gerovės siekimas.

Skridimo sąlygos, jų pačių pasikymai ir, pagaliau tragiška mirtis rodo, kad Dariaus ir Girėno žygis buvo aukštai susijęs su tautos reikalais. Tiesia, kuriems nerūpi tauta, kurie aukščiausiai stato savo asmens reikalus labai lengvai moka dėl medžiaginių sumetimų, dėl savo asmens garbės išsižadėti tautos, užsiginti jos vardo Dariaus ir Girėno idealizmo šviesa liks amžiams kelrodžiais. Jų ryžtas ir tragiška mirtis plačiai išgarsino Lietuvos vardą.

Visa Lietuva sėdėjo prie radijo

Nukelta į 3 psl.

PAVERGTŲJŲ TAUTŲ SAVAITĖ

tai Amerikos vyriausybės pasisakymas prieš sovietų kolonializmą, prieš pavergtųjų tautų naikinimą.

Amerika, skelbdama šią savaitę, ragina visus pavergtuosius nepavargti, nemilti, saukti už savųjų tautų laisvę.

Šiais metais sukanka 25 metai, kai Raudonoji Armija okupavo Lietuvą. Sovietų pavergti lietuviai yra nutildyti. Šimtai tūkstančių geriausių Lietuvos vaikų amžiams nutilo Sibire ar Tėvynės giriose. Jie negali liudyti pasauliui apie okupanto žiaurios darbus, jie negali reikalauti laisvės.

MES, TACIAU, GALIME! MES PRIVALOME! TAI MŪSŲ SVEN-TA PAREIGA!

Pavergtųjų Tautų demonstracija Čikagoje šiais metais bus ypatingai didelė ir reikšminga. Šalia kitų pavergtųjų tautų Laisvės šauksmo parodė žygiuose ir mes. Susitelkime į vieną milžinišką būrį, į visų lietuvių laisvės demonstraciją, kad mūsų laisvės šauksmas nuskambėtų po visą Čikagą, po visą Ameriką ir visą pasaulį. Teišgirsta mūsų balsą ir pavergta Tėvynė! Težino mūsų broliai, kad mes jų nepamiršome!

Mes turime būti Lietuvos laisvės šaukkliai! Mes turime pasakyti pasauliui tai, ko negali pasakyti pavergti broliai Tėvynėje, Sibiro kankiniai ar Laisvės Kovose žuvę partizanai!

Visų sovietų pavergtųjų kraštų žmonių didysis susitelkimas ir demonstracijos Čikagoje įvyksta liepos 17 dieną. Pavergtųjų Tautų paradas prasidės 2 val.

Visi lietuviai ir visos lietuviškos organizacijos 1 val. renkasi su viešiomis-Wacker Drive ir State St. šiaurinėje tilto pusėje.

Atlikime tautinę pareigą! Paskirkime nors vieną dieną tik Lietuvai! Parodykime Amerikai, kad mes visi reikalaujame Lietuvai Laisvės. Parodykime Amerikos vyriausybei, kad mes vertiname jos pastangas kovoje su bendru priešu - komunizmu.

Dalyvausime tūkstančiais!

ČIKAGOS LIETUVIŲ TARYBA
IR
LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS ČIKAGOS APYGARDOS VALDYBA

Nedžiūgauk, okupante-Lietuva bus laisva!

A.J.Kaulėno Baltasis Kelias

Pasakos - tautos siela, išmintis, tikėjimas, tiesa, filosofija... K. Donelaitis savo Metų Žmones vadina filosofais.

Pamatės ar patėvio išvartys iš tėvų namų sūnus, kai jis, amžiumi jau atėjęs į pilną proto veikimą, pradėjo daug ką suprasti. Tėvų namuose, nesunkinami sąžinės ir nesutikdami priekaištų, turės tarpti posūniai ir podukros.

Išvartysis išsėina neatspėjamos nuovokos vedamas. Priėjęs tris kelius - raudoną, juodą ir baltą, nulenkęs galvą, susimasto. Atsklandytas vėjo suknejamam žaliais alyvos lapelis nusileidžia ant keleivio vienplaukės galvos. Prisislato nuostabūs nepažinti patarėjai ir gundytojai žengti jų peršamu keliu - raudonu, juodu; mat, tik tokiais keliais eidamas, prieš tikrąjį alyvų dvarą ir taps jo valdovu.

Keleivis atsimena gyvenimą namie dar su abiem tikraisiais tėvais. Atsiminimas ir nulemia pasirinkti baltąjį kelią. Pasakoje (sakykit - legendoje) papasakota, kodėl baltasis kelias pasidarė savišaukiamu, suprantamiausiu žodžiu ir giminingumu jo kojų pėdoms, bet čia nepasakojau; tegu papasakos mūsų keleivis - jau ne pasaka, o dabartinę tikrovę.

Laisvosios Lietuvos bene kiekviena pirmajame puslapyje, juodame dugne baltomis raidėmis, įrašoma sutelktinė minties sakiniai - čia Tautos Himno... čia Kelkite... čia Partizanų dainų ar vergų stovyklų pagalbos šauksmo... Jie yra tolimesnio kelio ir darbų gairės, atrama, jėga, stiprybė, versmė, gyvasis žodis ir kelią varpas naujame laike ir vietoje - rytą, saulei tekant, ir vakare, saulei leidžiantis... šaukiąs - Neapsiprasikime... Neapsiprasikime!..

Su kuo neapsiprasikime? Kodėl? Su Lietuvos vergija ir tautos tenai nužmoginimu, nutautinimu. Neteisinime savo čia (dažnai) sumenkėjusio gyvenimo, ramindamiesi, kad pavergtoje Lietuvoje gyventi gera, kad jų ai-

nių laukia daug didesnė ateitis, negu jie būtų kada nors išvydę buvusios nepriklausomybės siaurose ribose. Jeigu apsisprasiu, - ir su didžiųjų faktin u dabarties pripažinimu, - išnyks reikalas budėti ir kovoti. Pats apsispraitimas ir pripažinimas pavirs teise...

Toks buvo ir Algirdo Kaulėno šūkis, su savim vedąs drašą, jėgą, išvermę, besąlyginę kovą iki galo. Tai tas pats šūkis, mestas anų taip panašių laikų kovotojų, ir jų įrodytas darbas. Vėliau pakartotas Petro Vaičiūno "Ne, aš niekam nevergaušiu, nors ir būtų pats dangus"...

Argi čia nėra vyriškas pasipriešinimas apsimetusiems geradariu šėtonui, siūlančiam už nusilenkimą ir pagarbiniimą pasaulio turtus, suvestus į valdingumą, aukštą gyvenimo lygį ir jėgos, pinigų naudojimą galą? Tkrasis dangus nei jam vergavimo, nei prieš jį klusčiamavimą nereikalauja. O pasipriešinti šėtonui pajėgia žmonės, turį persvarą aukščiausių, gal net dieviškų savybių.

Nedaug ir anais laikais išeidavo laikraščių, šaukiančių keltis, neilgas amžius žemės kelionėje šaukėjo ir redaktoriaus V. Kudirkos. To meto laikraščių (slaptus) nedaug kas teskaitė. Nedaug kas žinojo apie kun. Daukšos tautinį manifestą, Donelaitis Metus, Garnio Per skausmus ir garbę ir kad būtina pamesti rūbą, kurį užvilko svetimi. Vysk. Valančiaus žodis, lazdele pasiramsčiuodamas, keliavo per kaimus. Kun. Strazdo krikščionių vienybės šūki, Dievo ieškojimo maldą, socialinio aprūpinimo reikalą tik dabar aukštosios vadovybės išsitraukė iš jo Pulkinant kelių visi krikščionys (visai jam to nepripažindamos). Nedaug ką buvo pasiekusi ir paskutinės okupacijos metu pogrindžio spauda.

O kad visa tai padaugint, patobulint, praplatinę, perkūrę, įkvėpę galingesnės dvasios, išvežiotų čia greitais automobiliais, lakdytų lėktuvais, siuntintų radijo bangomis, nešiotų per laisvąją spaudą... Kiekvienas

čia sustojęs skirtas ambasadoriauti lietuvis gyvai visa tai priimtų, išgyventų (nors iš dalies) ir vykdytų. Juki čia daug lengviau, negu tada! O ir mes patys ar nesame labiau susipratę, išsimokslinę, išmintingęsi! - yra taręs A. Kaulėnas.

Jame ir jo darbuose sunku išžiūrėti kokį "spalvingą" grupinį broožą. Jeigu būtų redagavęs ir kitą bet kurį laikraštį - nebūtų, manau, jo išleidinėjęs, anot pasakos, "nei nuogo

pažiam, bet buvo kylas, įgėjas liebuviško visuotinum ir tarpas visu ir visos Lietuvos.

Negirkime A. Kaulėno. Jis buvo, iš tikrųjų, tik toks, kokie ir mes visi turime būti. Gal... ir esame. Antraip - pagyros kristų patiems sau. Neverkime jo. Juk su jo, per jauno, mirtimi, tariant, iš gyvenimo urnos tokio bilieto išsitraukimu, nieko nepaprasta neatsitiko. Kad netinka ir nereikia verkti, įrodė prie

Algirdą Kaulėną atsisveikinti į laidotuvių koplyčią susirinkę bičiuliai ir artimieji. Priekyje - žmona Stefanija ir sūnūs Mindaugas ir Gediminas.

V. Noreikos nuotr.

nei apsirėdžiusio". Būdamas tas, kuriame gyveno Lietuva, žinojo, kad be pilno lietuviškumo žmonių, be atiduodančių daugiau, negu tik paberia buo savo gyvenimo aukštai išsikeltų reikalavimų atlikusių trupinių, lietuviškumas paliegs ir mirs, kaip netekęs sveikatos dėl stokos oroplatus ir maisto, miršta kalinys. Kaip neskamba ir kanklės be stygų.

Tautybių išlyginimo kaip tik siekia bolševikinė imperija - stropiai, atkakliai, apgalvotai, gudriai pridengus neišmanėlių aki. "visokeriopos veritybės tarptautiniu užtiesalu", tariant kursto tautų virinimo gležinį katilą, pakabintą ant mūdono liepsnos.

Tačiau niekeno baltasis kelias nėra apdraustas nuo ant jo išsidiurkiančių šešėlių - tankesnių ar retesnių. Niekas, manau, nesiryžtų prisiekinėti, kad A. Kaulėnas iki senatvės nustumto laiko nebūtų, anot V. Kudirkos, apilsęs sunkiame savo darbe. O čia iki šiol buvusi plati tik jo darbo erdvė nebūtų virtusi ir aukštą gyvenimo lygio (gardaus valgio šaukšto) dubeniu. Betgi su paskutiniaisiais jo rūpesčiais ir darbais, su paskutiniu jo suredaguotu Laisvosios Lietuvos numeriu jis liko toks, kokiamums reikia, kurio lietuviškas buvimas nedienojo tik taip sau, tik sau

jo, šviesuolio, duobės verkią, kaip ažuolai, vyrai. Vdinasi, po jo pasitraukimo iš darbo su mumis gyvaisiais irgi nieko nepaprasta, ne taip kaip reikia, neatsitiks. Ne tikėjime, bet žinokime, kad mūsų išleistuvėse (laidotuviuose) turi dalyvauti kaulėnai - baisiai nekenčiami ir niekinami visų šakniųjų rusiškojo imperizmo bolševikų, nemėgstami ir šnairuojami iš mūsų pačių tarpo paskusiu raudonu keliu, nes ir jiems atrodo, kad čia per daug esama lietuviškumo, tos didžiosios kliūties į tarptautinius vandenis...

Algirdą Kaulėną tokį ir pasilikime žengiantį baltuoju keliu, belydimą Lietuvos tamsumų šalinančios saulės; o juodajame kelyje paliekantį baltas pėdas, pribarstytas žalių alyvų lapų.

Jo fiziniams kudirkiškam keliui čia užliūzus, joks žodis nebūtų tinkamesnis už Kudirkos -

Jeigu audra ištikus verstų stulpą vieną iš tų, kurie prilauko jūsų namo sieną - namas negrius, ir jūs iš baimės neišlakstykite, tik vietoj ano stulpo tą pačią dieną tuoj kitą statykite!..

L. A.

VLIKo ir Lietuvių Krikščionių Demokrātų vardu Algirdą Kaulėną atsisveikino dr. K. Šidlauskas. V. Noreikos nuotr.

Triumfas ar tragedija?

Atkelta iš 1 psl.

ja tos organizacijos veiklą ir pastangas taikos labui.

Kol tarptautinių kriminalistų atstovai dalyvaus Jungtinėse Tautose ir ten turės atgyvenusių viduramžių veto teisę, apie bet kokį tos organizacijos produktyvų darbą negali būti nei kalbos. Kaip jau minėjome, jų tikslas yra ne taiką gelbėti, bet visas pastangas ta kryptimi sabotuoti. Štai net ir dvidešimtmečio iškilmingame minėjime Sov. Sąjungos atstovas P. Fedorenko visu komunistiniu ir burliokišku storžieviškumu puolė ir koliojo J. A. Valstybes, kaip agresores, imperialistes, taikos ardytojas ir net J. T. organizacijos griovėjas. Esą, J. A. Valstybes dirbtinai sukėlusios ir J. T. finansinę krizę, kad greičiau tą organizaciją sugriautų. Mat, pagal Fedorenko ir bendrai komunistų logiką, Sov. Sąjungą, nemokėdama J. Butoms privalomų išnašų, tuo būdu tą organizaciją stiprina ir remia, o Amerika, nešdama didžiausią finansinę J. Tautų našta ir suteikusi jai net 100 milijonų paskolą, -

lą organizaciją griauna... Ir va, kad ir tokia, tiesiog "saliamoniški" Sov. Sąjungos išvedžiojimai ir bendrai jų visa politika J. Tautose, dažniausiai paremta sofistinė logika, vistik randa pasekėjų ir pritarimo Afro-Azijos bloke.

Šiaip ar taip į šį reikalą žiūrėtuome, bet turime pripažinti, kad, kai Jungt. Tautose pasaulinės taikos vežimas

žimas yra traukiamas Krilovo pasakėčios garsiosios trijulės - gulbės, vėžio ir lydekos, tai ir rezultatai yra labai aiškūs ir kitokie jie negali būti. Tad ar Jungtinių Tautų 20-ties metų sukaktis, nežiūrint kaip kas ją besiaiškinys, yra švenčiama ne triumfo, bet greičiau tragedijos ženkle. Jų gyvavimas, kaip to neapgydomo ligonio, žinoma, gali būti dirbtinai būdu dar kuriam laikui pratęstas ir palaikomas, tačiau jų padėtis jau yra vistiek leivitiška. Organizacija, kuri per 20 metų nepateisino savo egzistencijos, vargu ar bepajėgs pasaulio akyse atitaisyti savo prestižą, prarastą pasitikėjimą ir išpirkti savo klaidas.

Š. m. birželio 25 d., 8 val. vakare Petkaus koplyčioje atsisveikinome su mūsų idėjos skleidėju ir bendrai milžinu, kovojusiu už lietuvišybę išlaikymą bei Lietuvos laisvės priartinimą.

Atsisveikinimą pravedė LAS generosekr. P. Stakauskas, pakviesdamas iškilmes pradėti kun. dr. F. Gurecką, kuris savo žodžiu ir malda atsisveikinimą pradėjo. Po to solistas Alg. Brazis, akomponuojant P. Giedraičių, sugiedojo dvi giesmes.

P. Stakauskui paaiškinus, kiek daug draugų turėjo A. J. Kaulėnas ir kiek simpatijos išgijęs savo šakota veikla įvairių organizacijų tarpe, pakvietė norinčius atsisveikinti Algirdą, palydint į amžinybę.

Atsisveikinimo žodį tarė šios organizacijos bei pavieniai asmenys: 1) dr. K. Šidlauskas - VLIKo ir Krikščionių Demokrātų vardu, 2) Jer. Ignatonis - L. B. Centro valdybos vardu, 3) inž. J. Jurkūnas - Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos vardu, 4) agr. A. Šantaras - L. B. Chicago apyg. vardu, 5) V. Šimkus - Vilniaus Krašto Lietuvių S-gos centro v-bos vardu, 6) Z. Juškevičienė - Lietuvit Moterų Feder. Klubu ir Žurnalistų S-gos vardu, 7) A. Pužauskas - "Naujienų" vardu, 8) P. Baleišis - Pranešėjų Klubu vardu, 9) L. Pranulis - Lietuvių Fronto Bičiulių var-

du, 10) Ig. Valodkaitis - Saulių S-gos vardu, 11) P. Dirkis - "Krivulės" vardu, 12) V. Kačinskas - "Laisvosios Lietuvos" vardu, 13) S. Jakubikas - Kanados bičiulių vardu, 14) dr. Liutkus - LAS Kanados vietininkijos vardu, 15) J. Balčiūnas - LAS Amerikos vietininkijos vardu, 16) dr. Mišius - LAS Pirmūnų vardu, 17) B. Paliulis - Anglijos lietuvių vardu, 18) L. Virbickas - LAS Seniūnų Tarybos prezidentimo vardu, 19) inž. K. Oželis - LAS Vyr. Valdybos vardu ir 20) Z. Peckus - Clevelando bičiulių vardu.

Daugelis kalbėtojų negalėjo laisvai kalbėti, nes ašaros, ir stipriai valdomos, veržėsi iš akių.

Mes, pasilikusieji Algirdo bičiuliai ir artimiausieji bendradarbiai, prie jo kapo pasižadame, 1. pastatyti jam didįjį paminklą, tokį, kokio jis siekė visą gyvenimą; tas paminklas bus vykdomas jo idealų. 2. išaušus laisvės rytui mūsų tėvynėje, jo palaukus parvežti į jo taip numylėtą tėvų žemę Lietuvą ir palaidoti Vilniaus Rasų kapuose, kur kasmet, minint jo sugrižimą, laisvės atgavimą ir kiltas tautos šventes, minios žmonių susirinkę prie jo kapo, pasisemtu stiprybės ir iš jo praeities pasimokyti, kaip reikia mylėti Tėvynę. Laikinais išsėkis ramybėje, Algir-

LIŪDNA ŽINIA

Šiandien atneštas paštas pirmuose puslapiuose atskleidė liūdną žinią: piktoji vėžio liga iš mūsų tarpo išplėdė didį lietuvių patriotą, populiarų Laisvosios Lietuvos laikraščio pagrindinį tvarkytoją, dramaturgą, rašytoją, žurnalistą, redaktorių.

Algirdo Kaulėno nei karto nebuvo sutikęs, neturėjau garbės paspausti jam ranką, gyvu žodžiu padėkoti už pasididžiutina lietuviškų reikalų gimimą. Tik vieną kartą, prieš keletą metų, buvdamas Chicagoje kalbėjau si su juo telefonu. Malonus, draugiškas balsas, gyvai, tiesiai dėstomos mintys. Labai prašė atsilankyti jų namuose; deja, jau nebeturėjau laiko. Tikėjomės netrukus susitikti, gal Los Angeles.

Laikas nuo laiko vis ką parašydavau Jo redaguojamai Laisvajai Lietuva. Bene viskas buvo išspausdinta.

Apie sunkią Alg. J. Kaulėno ligą pa tyriau pernai gruodžio mėn. iš pas mane apsilankiusių čicagiečių lietuvių veikėjų. Prieš trejetą mėnesių kitas žinomas Čicagos lietuvių veikėjas sakė, kad Jį užpuolusi liga nėra vėžys, buvęs kažin koks sunegalavimas plaučiuose, netrukus laukiama pasveikiant Kalbėjęs, kaip dabar žinome, klydo ar buvo per šviešiai nutelktas.

Su didele širdgėla patrijotai lietuviškai sutiks velionies pasitraukimą. Ypač skaudu lietuviškų reikalus sta tantiems aukščiausi partiniais, grupinius, drauginius, bičiulinius ryšius. Algirdo Kaulėno Laisvoji Lietuva visą jėga nesivaržydama kirtu lietuvių ir Lietuvos priešams, nesiskaitydamas kaip skaitlingi ar kaip "galingi" tie lietuvių niekintojai, dažnai, deja, turtingi, įtakingi, pasiekiantieji platusis skaitytojų tūkstančius, nei ideališkoji Laisvoji Lietuva. Dėl to anieji pyko, širdo... bet laikas nuo laiko vistiek negalėdavo apsieiti nepacitavę minčių, saknių, nepersispausdinę nuotraukų iš L. L.

Jau ne šiemet rašiau Alg. Kaulėnui siūlydamas, gundydamas Laisvąją Lietuvą iš dvisavaitinio paversti savaitiniu. Žinau, jam toji mintis buvo sava ir jis tai būtų įvykdęs. Visuome nėje buvo iš tų laikraštį padaryti dienraščiu. Kas žino, gal ka čia ir tai būtų įvykdęs.

Juodai skraistai nusileidus, Laisvosios Lietuvos leidėjams visu opumu pakibs klausimas: kam patikėti redagavimą?

Prieš keletą metų leidėjai surado idealų redaktorių, tvirtai vairavusį iki pat mirties. Tikėjime, tie patys leidėjai suras ir kitą asmenį, ne tik neatlaidų lietuvi, bet ir gerą publicistą.

Siūlau išleisti Algirdo J. Kaulėno raštus knygom.

Manoj pagarba didžiam lietuviui patrijotui Algirdui Kaulėnui!

Algirdas Gustaitis

PASKUTINĖ JO KELIONĖ

dai, šioje žemėje, kad ir svetimojė bet mums svetingo krašto žemėje.

Tebūnie ji Tau lengva.

P. S.

Negailestinga ranka užvėrė sunkauso ažuolinio karsto dangtį.

Amžiams. Teltui nulūdiusios akys skėlė kars to sienas. Gražus, dvasingas lietuvių kovotojo veidas uždengtas ir nematomas.

Amžiams. Bet jis stovi ir stovės jo bendraminčių pašamonėje. Toks ramus ir giedras, kaip jį buvome pripratę matyti.

Marquette Parko lietuviškoje šventovėje susirinkusi minia siunčia sav maldas Aukščiausiajam Tėvui. Prie didžiojo altoriaus šv. Mišias laiko kan. V. Zakaruskas, asistuojamas kun. A. Jauniaus ir kun. J. Juozevičiaus. Prie šoninio altoriaus kun. dr. F. Gureckas prašo velioniu nuodėmių atleidimo.

Karstas apdengtas lietuviška trišpalve, rodančia, kam jame besil-sintis skyrė visą savo neilgiausią gyvenimą.

Nukelta į 3 psl.

LAISVOJI LIETUVA Free Lithuania

5929 Archer Avenue
Chicago Illinois 60638
Tel. RE 5-5424

Entered as Second Class Matter at the Post Office at Chicago ILL. Published bi-weekly on Thursdays by Lithuanian Regeneration Association.

Leidžia Lietuvos Atgimimo Sąjūdis, Igaliotas Leidėjas V. KAČINSKAS

GARBĖS LEIDĖJAI - J. Bagdonavičius, St. Jakubickas, Dr. K. Liutkus, Br. Macianskis ir L. Virbickas

Prenumerata metams \$ 5
Subscription per year \$ 5

Atskiras numeris 20 ct.
20 c. per copy

Atlikime pareigą savo tautai

JAV prezidentas kasmet išleidžia atsišaukimą, skelbiantį Pavergtųjų Tautų Savaitę.

Taip darydamas jis įpareigoja pavergtųjų tautų žmones, gyvenančius JAV, kad jie reikalautų rusų okupantą iš užgrobtų kraštų pasitraukti.

JAV vyriausybė nepripažįsta neteištos Lietuvos okupacijos, nepripažįsta ir visas laisvasis pasaulis. Tačiau JAV vyriausybės vyrų pareiškimai, kongreso rezoliucijos ir kalbos.

Laisvinimo problema yra sunki ir sudėtinga, tačiau laisvinimo akcija yra įmanoma ir reikalinga. Ji liečia ne vien lietuvių tautą, bet ir kitas rytų ir centro Europos tautas. Lietuvoje problema yra dalis visų pavergtųjų tautų problemos. Ji yra dalis viso pasaulio problemos. Komunizmas grėšia visam laisvam pasauliui, taigi ir šiam kraštui. Užtat JAV prezidentas ir vyriausybė leidžia dirbti laisvinimo darbą, ruošti demonstracijas. Jie pagedauja, kad tos demonstracijos prieš sovietinį kolonializmą būtų kuodidžiausios, skaitlingiausios ir efektingiausios.

JAV vyriausybė suteikia privilegiją visiems pavergtiems, kad jie nenu tiltų, nenuleistų rankų, o šauktų viso mis išgalėmis už pavergtųjų tautų laisvę.

Tos demonstracijos bus išpūdingos jei jose dalyvaus visų pavergtųjų tautų žmonės.

Kol Lietuva bus svetimųjų okupuota, tol lietuviai patys nebus savo šalies šeiminkais, tol mūsų vargams ir nelaimėms nebus galo. Tik laisva lietuvių tauta savo nepriklausomoje valstybėje gali užtikrinti visiems savo sūnums ir dukroms tikrą laisvę, teisingumą, socialinę lygybę, kultūrinį augimą ir gerbuvį.

Jeigu mes tikrai norime, kad JAV stengtųsi išlaisvinti mūsų tėvų žemę kad jos pastangas remtų kitos valstybės, tai mes patys turime būti atsida vę šiam šventam reikalui.

Tikras išsigelbėjimas tėra Lietuvos nepriklausomybėje ir žmogaus

laisvų Lietuvoje atstatyme. Visomis išgalėmis to siekti yra kiekvieno lietuvių didžioji pareiga. Šioje kovoje ypatinga pareiga ir atsakomybė tenka laisvame pasaulyje gyvenančiam lietuviui, kuris savo tautos yra įpareigotas kovoti už jos laisvę.

Tad, mieli broliai ir sesės lietuviai, rytoj bus mūsų! Mūsų ryžtas išverti ir iškęsti vargus, mūsų tautos kančias ir pasišventimas visam laisvajam pasauliui turi būti labai gerai žinomas. Mūsų likimas, kaip skaudus jis bebūtų, mus visus ir laisvąjį pasaulį skatina užkirsti kelią komunistinei ekspansijai ir suduoti raudonajam veržlumui tokį smūgį, kad jis daugiau nekeltų, bet atidarytų pavertoms tautos vartus į laisvę ir nepriklausomą gyvenimą.

Neunistokime kovoti, nes mūsų pusėje yra neginčijama teisė. Šaukime, reikalaujame laisvės savo kraštui, savajai tautai. Kuo skaitlingiausiai dalyvauskime Chicago pavergtųjų tautų demonstracijoje, liepos 17 dieną. Nepasitenkime tik prisiminimais ir kalbomis. Nemanykite, kad kelias į nepriklausomą Lietuvą yra uždarytas, vartai užskleisti. Kelių sargai tebėra gyvi ir laisvės kova yra tęsiamą prie Aušros Vartų, Gedimino kalno ir Baltijos krantų sargyboje tebe stovinčios tautos. Eikime į talką ir mes laisvajame pasaulyje išsisklaidę lietuviai!

Pov. Dirkis

Idealizmo kelias

Atkelta iš 1 psl.

aparatu, nerimavo, mazai kas tą nakį miegojo. Beveik visi, vedami neaiškios vilties, suko į Žaliąjį tiltą, kopė į Aukštąją Fredą, slinko aerodromo link. Visų širdyse ruseno viltis, kad dėl rūko ar kitokių gamtos sąlygų niekas negalėjo pastebėti šauniosios "Lituanicos". Visi ėjo pasitikti didvyrių...

Slinko valanda, kita. Lituanica nesirodė. Daugelio akyse jau pradėjo ži-

Metams bėgant, pasimiršta skaudūs gyvenimo smūgiai, primirštos liko ir pirmosios bolševikų okupacijos dienos, o kasdienybės rūpesčiai nustumia užmarštin ir patirtas mūsų tautai skriaudas.

Bet yra skriaudų, kurių negalima pamiršti, ir net laikas nepajėgs jų nuslopinti.

Viena tokių skriaudų yra ats. majoro Juozo Tomkaus nužudymas pirmomis okupacijos dienomis Kauno sunkiųjų darbų kalėjime 1940 m. liepos mėn. 13 d.

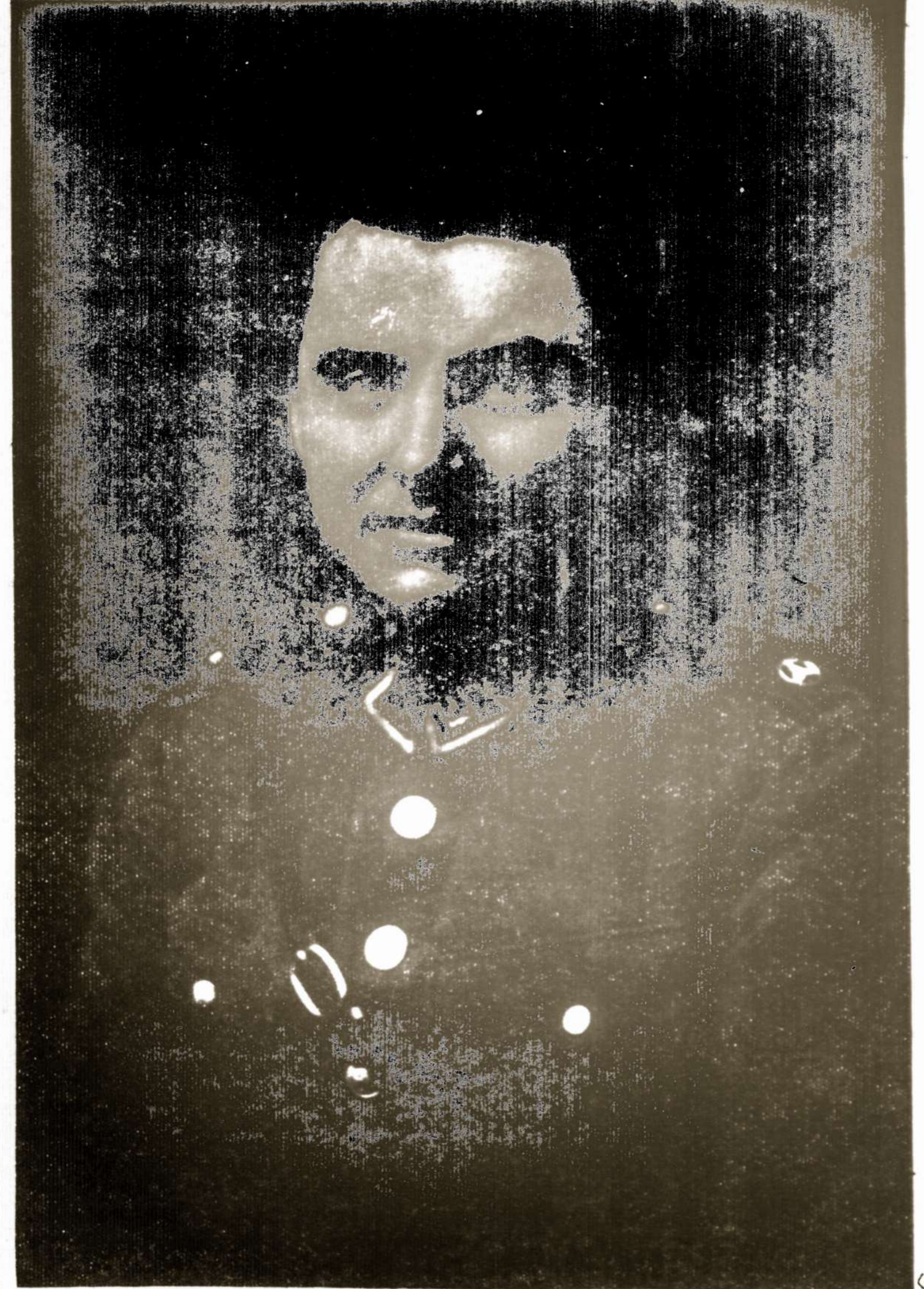
Ats. mjr. Juozas Tomkus gimė 1896 m. Raseiniuose. 1914 m. baigęs Veiverių mokytojų seminariją, buvo mobilizuotas ir 1915 m. pabai gė Vilniaus karo mokyklą, kuri buvo evakuota Poltavon. Vėliau pasiūstas į Peterhofo sunkiųjų kulkosvaidžių mokyklą, kurią baigęs buvo išsiųstas Rumunijos frontan.

Prasidėjus revoliucijai, 1917 m. J. Tomkus atsidūrė Vitebske, kur pradėjo kurtis lietuvių batalionai. Vėliau Tomkus stoja į Dutovo kariuomenę, kuri kovojo prieš bolševikus. Netrukus šie daliniai buvo išblaškyti. J. Tomkus atsidūrė Sibire - Novo Nikolajevsko mieste, kur 1918 m. prisidėjo prie Sibiro lietuvių karių Vytauto Didžiojo bataliono suorganizavimo. 1919 m. gale bolševikams žiauriai likvidavus batalioną, Juozas Tomkus pateko jų belaisvėn ir buvo kalinamas Krasnojarsko bei Irkutsko kalėjimuose, kur patyrė bolševikų kankinimus. Po 9 mėnesių, vienam latviui tardytojui pagelbstint, jam pavyko iš kalėjimo išeiti. Grįžo Krasnojarskan ir, slėpdamas savo praeitį, dirbo piliečių maitinimo ir aprūpinimo įstaigoje. Nebuvo saugu, o persikelti į kitą vietovę ar pasprukti buvo veik neįmanoma. Parašė laišką į Lietuvos pasiuntinybę Maskvoje, prašydamas pagalbos. Po kiek laiko J. Tomkus buvo išreikalautas į Maskvą, kaip reikalingas pasiuntinybei tarnautojas.

Atvykęs Maskvon, Tomkus buvo paskirtas antruoju pasiuntinybės sekretorium prieš akredituoto ministerio J. Baltrušaičio.

1921 m. gegužės mėn. pradžioje Tomkus sugrįžo Lietuvon. Iš Maskvos išvyko, kaip diplomatinis kurjeris.

Tų pačių metų gegužės 21 d. stojo Lietuvos kariuomenėn. Pradžioje bu-

vo 12 pėst. pulke, vėliau perkeltas į Vyr. Kariuomenės Štabą. 1923 m. dalyvavo Klaipėdos krašto atvadavime.

Būdamas kariuomenėje, ėjo įvairias pareigas: karinio cenzoriaus, žvalgybos skyriaus viršininko, Karo redaktoriaus, Karo Mokslo skyrv-ko ir Spaudos ir Švietimo skyriaus viršininko.

1926 m. rugpjūčio mėn. išėjo atsargon majoro laipsniu.

1927 m. baigė Vytauto Didžiojo Universiteto teisių fakultetą.

Išėjęs iš kariuomenės, dirbo Valst. Kontrolėje, o vėliau Valst. Taryboje referentu.

Šalia tiesioginių pareigų J. Tomkus dalyvavo visuomeniniame ir kultūriniam Lietuvos gyvenime. Jisai buvo prof. Voldemaro radikalios politinės linijos šalininkas ir to sąjūdžio teoretikas.

Patyręs bolševikų žiaurumus karo metu, savo paskaitose, ar tai viešose, ar per radiją, ir savo raštuose rodydavo bolševikų tikrąjį veidą, jų kėslus ir imperialistinius siekius - pavergti visas tautas.

Rašė spaudoje įvairiais tautiniais, socialiniais, teisės ir kitokiais klausimais - Židinyje, Vaire, Lietuvos

Aide, Akademike, Karyje, Karde, Trimite ir kt.

1940 m. liepos mėn. iš 10 į 11 d. naktį buvo suimtas po kelių valandų kratos jo bute ir patalpintas KSD kalėjime, kur po dviejų dienų - be teismo sprendimo, be kaltinimo (bolševikiniu metodu) - liepos 13 d. nužudytas.

Jo kūnas buvo paslaptinai išvogtas iš kalėjimo ir paslėptas Vytauto Didžiojo universiteto medicinos fakulteto anatomikume, kur išbuvo, iki vokiečių kariuomenė išvijo bolševikus iš Lietuvos.

Mjr. J. Tomkaus palaikai buvo pašarvoti Karo Muziejuje ir iškilmingai palaidoti 1941 m. spalio 6 d. K. a. no kapinėse.

Ats. mjr. J. Tomkus tapo pirmoji bolševikinio teroro auka, net mėnesių nepraslinkus nuo Lietuvos okupavimo.

Prisimindami šio kilnaus lietuvių tautos sūnaus gyvenimo kelią, jo kovą su mūsų amžinu priešu - bolševizmu, turim nepamiršti, kad bolševikai nėra pasikeitę, suminkštėję net po 25 metų. Bolševikiniai metodai liko tokie pat, kol Sovietų Sąjunga egzistuos.

ANDRIUS ASTEIKA

Paskutinė Jo kelionė

Atkelta iš 2 psl.

Iga autovežimū vilkstinė driekias į šv. Kazimiero kapines. Pravažiuojantieji ir praeiviai šnekasi, kad laidojamas didelis žmogus. Tikrai, jie neklysta. Tik jie klysta, galvodami, kad tas žmogus didelis savo turtais. Medžiaginiais turtais. Tik lietuviai žino, kad jo turtas daug didesnis už auksą ar brangakmenius, ir kad tas turtas už jokus pinigus nenuperkamas. Turtas, jo paliktas savo tautai ir savo žmonėms. Rašyte išrašytas ir sakyte išsakytas turtas.

Dešimtis ir šimtus tūkstančių lietuvių priglaudė negailestingi kapai. Priims ir dar vieną...

Iškastas šaltas molis atidengia vietą, kur ras prieglobstį didelio lietuviško kraičio savininkas. Atnešamas karstas. Lydėjusieji spaudžiasi aplinkui, o jų ašaro:ose akyse lengvai išskaitoma; ne, negalimas daiktas. Nė vienas nenori tikėti tuo, kad vyras, būdamas pačiame kūrybiniamė pajėgume, daugiau nebepajudins

olunksnos, o jo lūpos daugiau nesujudės, ragindamos lietuvius kovoti už laisvę ir lietuviybės išlaikymą.

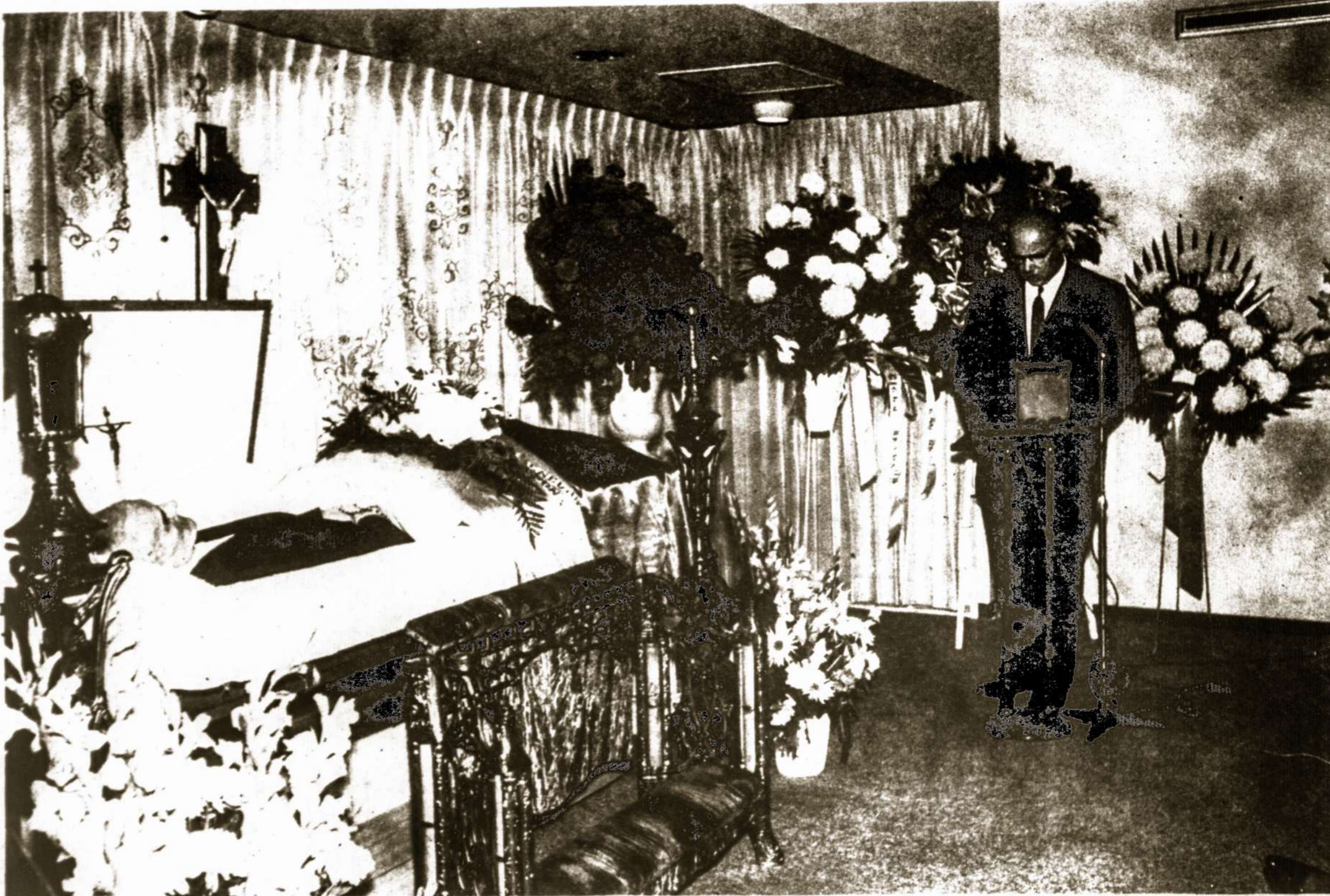
Kan. V. Zakarauskas atlieka paskutines apeigas. Nuskamba "Viešpaties Angelas..." Minia pakelia galvas, lyg ir išpareigodama eiti tvirtu lietuvišku keliu, kokiū velionis visą gyvenimą ėjo.

Prie karsto klumpa velionio artimieji, našlė, sūnūs ir kiti. Minia lenkia galvas prieš tautos darbuotoją. Visi beria svetimoms žemės žiupsnį ant karsto žmogaus, tikėjusio, kad jo palaikus priglaus gimtoji Lietuvos žemė, kurią jis taip mylėjo.

Velionio našlė bučiuoja karstą paskutiniam atsisveikinimui. Ji - jo dienų draugė ir palydovė. Ji - akstinas ir parama jo darbo kelyje.

Zmonės nesiskirsto, nors karstas jau įleistas duobėn. Visi kažin ko lūkurioja, lyg nepajėgdami atsiskirti.

Tebūnie Tau, Algirdai, ši svetimc krašto žemė pakeliama, o Tavo darbai - skleistos mintys visų suprustos j. vė.

Lietuvos Atgimimo Sąjūdžio vardu Algirdą Kaulėną atsisveikina Vyr. Valdybos pirm. K. Oželis V. Noreikos nuotr.

Užverskime laiškais Senatą

Senatorius Pell (D.-R.L.) ragina visus senatorius tuoj praveisti vieną rezoliuciją ir senatę. - Visi lietuviai kviečiami jungtis į žygi už rezoliucijos pravedimą JAV Senate.

"Jei atstovų rūmai galėjo praveisti vieną iš įneštų rezoliucijų Pabaltijo kraštų išlaisvinimo reikalu, galime padaryti ir mes čia, Senate. Priimkime Atstovų Rūmų praveštą rezoliuciją ar vieną iš įneštų rezoliucijų Senate ir konkrečiai prisidėkime prie laisvės iškovojoji Lietuvai, Latvijai ir Estijai," šiais žodžiais neseniai kreipėsi senatorius Claiborn Pell (D.-R.L.). Senat o užsienio komisijos narys ir rezoliucijų žygio rėmėjas, į visus senatorius, ragindamas praveisti rezoliuciją ir Senate Pabaltijo kraštų bylos klausimu.

Atstovų Rūmuose praveista rezoliucija (H. Con. Res. 416) įteikta Senato užsienio reikalų komisijai (Senate Committee on Foreign Relations), kuriai vadovauja senatorius J. William Fulbright. Tos komisijos rankose yra ir visos kitos rezoliucijos, įneštos senatė. Paspauškime laišku šiais senatorių Fulbright ir visus tos komisijos narius.

Stai, tos komisijos nariai: J. William Fulbright (Chairman, iš Arkansas steito), Russel B. Long (La.), John J. Sparkman (Ala.), Mike Mansfield (Mont.), Wayne Morse (Ore.), Albert Gore (Tenn.), Frank J. Lausche (Ohio), Frank Church (Idaho), Stuart Symington (Mo.), Thomas J. Dodd (Conn.), Joseph S. Clark (Penn. Claiborne Pell (R.L.), Eugene J. McCarthy (Minn.), Bourke B. Hickenlooper (Iowa), George D. Aiken (Vt.), Frank Carlson (Kansas), John J. Williams (Del.), Karl E. Mundt (SD) ir Clifford P. Case (N.J.).

Užverskime juos visus šimtais laišku. Rašykime visi, kurie tik galime laikyti plunksnakotį rankoje.

Jiems visiems laiško turinys galėtų būti maždaug toks:

The Honorable (sen. pavardė)
Senate Office Building
Washington, D. C. 20515

My dear Senator:
The House of Representatives has recently adopted the House Concurrent Resolution 416 that calls for freedom for Lithuania, Latvia, and Estonia. I kindly ask you and other members of the Senate Committee on Foreign Relations to act favorably and without delay on the aforesaid Resolution or any of the similar resolutions that are pending before your committee. Please expedite this cry-for-liberty legislation and send it to the Senate for its adaption.

Sincerely, (parašas)
Rašykime visi! Atlikime tai dar šiandien!
I. T.

Kongresmanė Edna F. Kelly (D.-N.Y.) ragina JAV vyriausybę priversti komunistus pasitraukti ir Pabaltijo kraštų.

Atstovų Rūmų užsienio reikalų komisijos skyriui (Subcommittee on Europe of the House Committee on Foreign Affairs), kuris pravedė rezoliucijų ir kitais Pabaltijo kraštų reikalais apklausinėjus ir patvirtino kongresmano John S. Monagan rezoliuciją. Iš visų krašto kampų turime ją prisiminti padėkos laiškučiais, juos jai adresuodami: The Honorable Edna F. Kelly, House Office Building, Washington, D. C., 20515.

Rezoliucijų skaičius JAV-bių kongrese ir toliau didėja. Jau turime šiuo metu 87 rezoliucijas. Rezoliucijas Senate ir 78 rezoliucijas Atstovų Rūmuose. Šis didelis rezoliucijų skaičius ir priverstė JAV-bių kongresą pajudėti Lietuvos bylos klausime. Stai, paskutiniųjų šešių rezoliucijų autoriai ir pačios rezoliucijos: kongr. A. Sydney Herlong Jr. (D. -Flo-

rida) įnešęs rezoliuciją - H. Con. Res. 433; kongr. Cornelius E. Gallagher (D. -N. J.) - H. Con. Res. 435; kongr. Richard L. Ottinger (D. -N. Y.) - H. Con. Res. 436; kongr. Donald J. Irwin (D. -Conn.) - H. Con. Res. 437; kongr. Sidney R. Yates (D. -Ill.) - H. Con. Res. 438 ir kongr. James A. Burke (D. Mas Jie visi prisiminti padėkos laiškučiais, o ypač kongresmanas A. Sydney Herlong, Jr., iš Floridos, kur lietuvių ir kitų pabaltiečių yra labai maža. Jiems laišakai adresuotini: The Honorable (vardas ir pavardė), House Office Building, Washington, D. C. 20515.

SU SIBIRIŠKU VAGONU PER AMERIKĄ

RAŠO E. KARNĖNAS

Baisiųjų birželio dienų ir Pabaltijo pavergimo 25 metų sukakties minėjimas kaip ir praėjo. Patriuškėm, vome ir, atrodo, grįžtame į kasdienybę. Deja, Pabaltijo laisvės kovoje ne turėtume tenkintis vien birželio dienomis. Negalima leisti pavergėjams atsikvėpti, nes mūsų tėvynėje vergija nesibaigia. Tegul visi šie metai būna mūsų sustiprintos kovos metai Kas toliau?

Nemačiau kaip atrodė sibiriškas prekių vagonas, birželio 13 parodytas Washingtonė. Ar jis buvo panašus bent į vieną tų vagonų su spygliuotomis vielomis apkaustytais langais tų vagonų, kuriuose buvo sovietų su grūsti 100.000 pabaltiečių ir išvežti į Sibirą prieš 24 metus? Kokį įspūdį jis padarė žiūrovams? Kur jis dabar yra? Ar jis jau išardytas?

Jeigu tas vagonas dar neišardytas siūlau palikti jį pilnoje tvarkoje ir pagalvoti ką mes toliau darysime.

Rezoliucijoms remti komitetas, va dovaujant visam rezoliucijų pravedimo žygiui, deda visas pastangas, kad viena iš įneštų rezoliucijų Senate taip pat būtų praveista. Tuo komiteto darbas nesibaigs: bus daroma visa kas tik galima, kad JAV-bių vyriausybė duotų toms rezoliucijoms toliąnesnę, pilną ir mums norimą eigą. Čia reikia ir reikės visų geros valios lietuvių talkos darbu ir paramos pinigine auka. Visais reikalais rašyti: Rezoliucijoms Remti Komitetas, Post Office Box 77048, Los Angeles, Calif., 90007.

MACHINISTS NEW EQUIPMENT

Vertical Milling Machine
Radial Drill Press
G. & L. Horizontal Boring Mill
Surface Grinder

Must be able to work to close dimension, read prints and have own precision tools. Fully paid Blue Cross, Blue Shield and life insurance. 8 paid holidays and vacations. Day or night shifts available. Apply weekdays 7:30 to 4 p. m.

681-2145

F. M. WILKE
D. M. E. CORP.
1975 North 17th Avenue
Melrose Park, Illinois

BAKERS

Oven Man And
Apprentices
Day Work

Mary Ann Baking Co.

HU 9-5400

MECHANICS

GAS AND DIESEL
EXPERIENCE
Union Shop
Steady Work
Good pay
Excellent Company
Benefits

DOLESE

& SHEPARD CO.
63rd and East Avenue,
Hodgkins, Ill.
FL 4-2800

Machinist

Engine Lathe
NIGHTS

Radial
Drill Press
Assemblers

SEE MR. L. GOREY

Chicago Pump
2336 W. WOLFRAM STREET
(Near Western & Diversey)
BE 5-7600

Vasario 16 Gimnazijos berniukų kūno kultūros mokytojo Tautvydo Martyno Gailiaus išleistuvių proga įvyko krepšinio rungtynės tarp gimnazijos mokytojų ir mokinių. Jas laimėjo mokiniai 44-38. Pažymėtina, kad visi lietuviai mokytojai, dalyvavę rungtynėse, jau yra peržengę 40 metų. Nuotraukoje iš kairės į dešinę - Fr. Skėrys, Weigel, Paag, T. Gailius, Dinkel, dir. kun. Br. Lubinas, Krivickas ir Spiess. Mokiniai taip pat iš kairės - Vytautas Mecionis (7 kl.), Stasys Gujėnas (8 kl.), Alfredas Starukas (7 kl.), Verneris Kiminus (9 kl.), Juozas Milinis (7 kl.) ir Mečys Landas (7 kl.).

LEO'S SINCLAIR SERVICE

STABDZIAI, SANKABOS (CLUTCH), TRANSMISIJA,
(Standartinės ir Automatinės), TUNE-UPS
IR MOTORŲ REMONTAS

5759 So. WESTERN AVE., kampas 58th St.
Sav. LEONAS FRANCKUS Tel. P.Rospect 8-9533

LIETUVIŠKA APDRAUDŲ AGENTŪRA

Gyvybės, ligoninės, automobilių, baldų, namų ir visos kitos apdraudos — asmenims, profesionalams ir biznio įstaigoms. Laisvas pasirinkimas kompanijos ir apdraudos rūšies. Nemokamas pataravimas ir informacija. Valstybės patvirtintos kainos. Smulkesnei informacijai gauti skam'inkite, rašykite, užeikite:

JONAS KIRVAITIS
INTERSTATE INSURANCE AGENCY

6108 S. Ashland Avenue Chicago 36, Illinois
Telef.: WALbrook 5-5671

PIRKITE NAUJOJE MODERNIOJE PARAMA- MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĖJE

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. Janušaitis ir J. Mažeika

ČIA GERIMUS PIRKSITE TIKRAI PIGIAI! TIK KELETAS PAVYZDŽIŲ

BARNETT PRANC. KONJAKAS	5th \$1.98	COCTAILS MANHATTAN OR	
GERMAN BRANDY	5th \$3.98	MARTINI kvorta	\$2.98
CANADIAN WHISKEY	5th \$3.98	ZELLER SCHWARZ KATZ.....	\$1, 29
VODKA pilna kvorta	\$3.59	(vokiškas vynas)	
KRON BRANNVIN		NAPOLEON FRENCH BRANDY.....	\$3, 35
AQUAVIT (švediška)	5th \$3.98	BORDEAUX pranc. vynas	5th \$0.98

SUTARČIŲ LAUŽYTOJAI

Šiomet sukanka 45 metai, kai Lietuvos vyriausybė su Sovietų Rusija pasirašė 1920 m. liepos 12 d. Maskvoje sutartį. Ta sutartimi buvo nustatyta tiksli siena tarp abiejų valstybių. Vilnius ir Gardinas yra Lietuvos. Tos sutarties pirmame straipsnyje sakoma, kad Rusija be atodairių pripažįsta Lietuvos valstybės savarakiškumą ir nepriklausomybę su visomis iš tokio pripažinimo einančiomis juridinėmis sėkmėmis ir gera valia visiems amžiams atsisako nuo visų Rusijos suvereniteto teisių, kurių ji yra turėjusi Lietuvii tautos ir jos teritorijos atžvilgiu. Kad Lietuva buvo kuomet priklausiusi Rusijai, tas faktas neuždeda lietuvii tautai ir jos teritorijai jokių pareigų Rusijos link.

Maskvos taikos sutartis buvo Lietuvos ir Sovietų Rusijos tarpusavio santykių pagrindas. Tiems santykiams pagilinti 1926 m. rugsėjo 28 d. Maskvoje buvo pasirašyta nepuolimo sutartis, kurios įvade sakoma, kad sutartis sudaroma esant abiejų valstybių vyriausybės įsitikinimams, kad "Lietuvos ir Socialistinių Tarybų Respublikų Sąjungos tautų intere-

sai reikalauja nuolatinio bendradarbiavimo, pagrįsto pasitikėjimu ir no rėdamos padėti, kiek leidžia jų išgalės, palaikyti visuotinę Taiką".

Nepuolimo sutarties pirmame straipsnyje pasakyta: "Taikos sutartis tarp Lietuvos ir Rusijos, sudaryta Maskvoje 1920 m. liepos 12 d., kurios visi nuostatai palaiko visą savo galią ir neliečiamybę, lieka Lietuvos Respublikos ir Socialistinių Tarybų Respublikų Sąjungos santykių pagrindu", o antrasis straipsnis skamba šitaip: "Lietuvos Respublika ir Socialistinių Tarybų Respublikų Sąjunga savitarpie pasižada visomis aplinkybėmis gerbti viena antrosi teritorinę ir neliečiamybę". Gi septintame sutarties straipsnyje pasakyta, kad pirmųjų dviejų šios sutarties straipsnių galiojimo laikas yra neapibrėžtas. Be to, pažymėtina, kad nepuolimo sutarties galiojimo laikas buvo pratęstas ligi 1945 metų.

1940 m. liepos mėn. Sovietų Rusijos raudonoji armija, Maskvos despotų įsakymu, Lietuvą okupavo, visai ne siskaitydami su suverenumu ir teritorialiniu integralumu, kurį Sov. Rusija buvo pažadėjusi sutartimi.

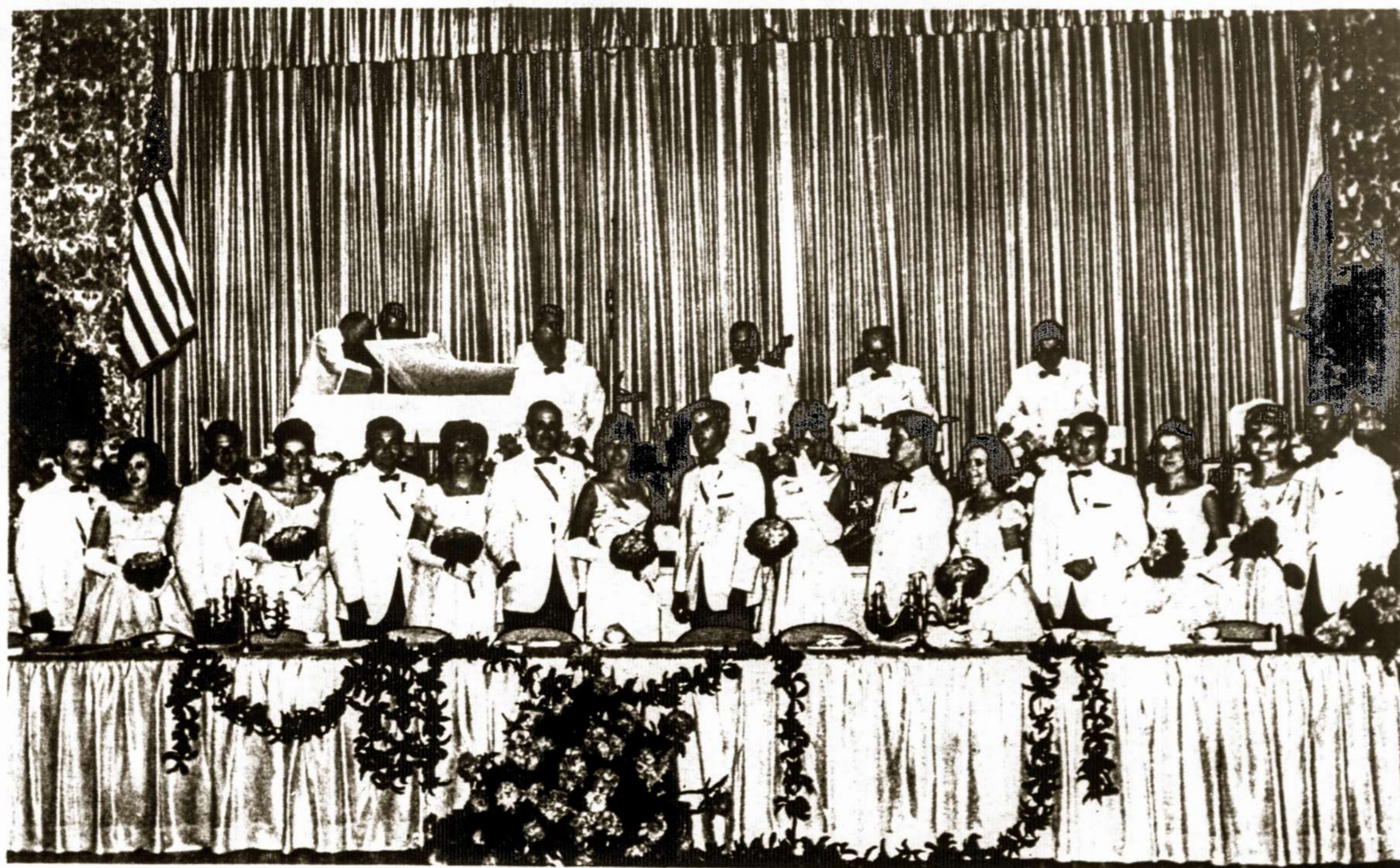
Artėjama prie 100-sios rezoliucijos, kurią JAV senatoriai ir kongresmanai yra priėmę Lietuvos išlaisvinimo reikalu. Rezoliucijų daugumos jurinyje kalbama apie neteisėtą Lietuvos pavergimą, bet nepastebėsi nei vieno, kad būtų akcentuojama Lietuvos su Sovietų Rusija sutartis, kurią Maskva sulaužė. Juk virš minėtų sutarčių tikslas yra iškelti Sovietų Rusijai bylą Jungtinėse Tautose už sutarčių laužymą ir Lietuvos okupavimą, kuris yra priešingas Lietuvii tautos interesams. Juk Lietuvos okupavimas nepakeitė Lietuvii tautos nusistatymo dėl Lietuvos suvereniteto ir Lietuvos taikos sutarties su Sovietų Rusija, kuri vėliau smurtu užgrobė Lietuvą.

J. MIŠKINIS

***** LIETUVOS PASIUNTINYBĖ WASHINGTONE.

Lietuvos atstovas J. Kajeckas birželio 17 d. lankėsi Valstybės Dep-te JAV astronautų rodymoje ir aiškinamoj filmoje ir vėliau Prezidento Johnson astronautų garbei suruoštame priėmime Valstybės Departamente. Ta proga dalyvavo ir Gabrielius Kajeckas, nuo 1964 m. rudens dėstęs anglų literatūrą Southern Illinois State College, Carbondale, Ill.

Pastaruoju metu p. p. Kajeckai dalyvavo Latvijos, Liuksemburgo, Congo, Rwandos bei Malawi Ambasadorių ir jų ponių priėmimuose. Ponia O. Kajeckienė, Ponia Dean Rusk kvietimu, dalyvavo Valstybės Departamente rodytoje filmoje "The American Spectacle" ir vėliau Ponia Dean Rusk D-te suruoštoje arbatėlėje.

Chicago Lietuvos Moterų Klubo garbės pirmininkės ponios Juzės Daužvardienės pradėta tradicija - Gintaro baliiaus metu gintaro širdelėmis padabintas trečios ir ketvirtos kartos lietuvaitės įvesdinti į visuomenę gražiais ir prasmingais tautiniais papročiais - ir šiais metais praėjo su didžiu grakštumu. Baliauje dalyvavę Chicago Tribune atstovai, nustebinti gražiais lietuviškais papročiais ir Sadutės šoku, pakvietė tas tradicijas pademonstruoti Chicago Tribune rengiamame festivalyje rugpjūčio 7 d. McCormick Place. Nuotraukoje - šių metų debiutantės, lydimos studentų Jūrų Skautų Korpo! Gintaras narių (iš k. į d.) Eugenijus Balčiūnas, Cherylė Gedutytė, Gintaras Naučas, Patricia Murray, Gintaras Barkaukas, Christina Mikšytė, Vytautas Miklius, Maryellen Vaišnoraitė, Jonas Tamošiūnas, Jacqueline Mikšytė, Ramūnas Marčiulionis, Nancy Zebrauskaitė, Ričardas Mačiulis, Donna Brazytė, Diana Kudirkaitė, Jonas Domanakis.

JAV vyskupų EMINENT DOMAIN

Rašo--E. Karnėnas

Lietuvoje apie Bažnyčios atskyrimą nuo valstybės būdavo kalbama, kaip apie baisų dalyką. O Amerikoje pvz., bažnyčios atskyrimas nuo valstybės yra natūralus reiškinys. Ir čia visos religijos gyvuoja geriau, negu tuose kraštuose, kur Bažnyčia nėra atskirta nuo valstybės.

Europos kraštuose bažnyčios neturi vargo su tautinių grupių parapijomis, kaip Amerikoje, kur tikintieji pasistato savo bažnyčias. Jas išlaiko, norėdami melstis savo kalbomis, vengdami vadinamąjį teritorinių bažnyčių ar parapijų.

Apie dvasiškijos vyravimą Ispanijoje dar vis įvairiai kalbama, bet apie JAV vyskupų įsigalėjimą, kaip apie savotišką šių laikų feodalizmą, vengiama kalbėti.

Bet atėjo laikas, kai lietuviams reikia pakalbėti apie JAV vyskupų ar diecezijų eminent domain. Tam pagrindą duoda dviejų vyskupų smūgiai lietuviams. Kaip praneša Darbininkas Nr. 16, Draugas Nr. 138 ir Pasaulio Lietuvis Nr. 16. Allentown vyskupas uždarė McAadoo lietuvii bažnyčią, panaikino Readingo lietuvii šv. Antano ir Eastono lietuvii šv. Mykolo parapijas. O Rochesterio vyskupas uždarė lietuvii parapiją mokyklą. Abiejų žygių priežastis nenuruodta.

"Kaip matyti, lietuviai šiose uždarymo bylose yra bejėgiai ir beteisai

Kuo gi remiasi vyskupai?

JAV vyskupų teisė būti visų jų diecezijoms priklausančių bažnyčių savininkais remiama pačių JAV vyskupų vienos konferencijos šio šimtmečio pradžioje padarytu nutarimu. Pačios parapijos, pastačiusios, nupirkusios ir išlaikančios bažnyčias, neturi juridinės teisės į savo bažnyčias (!). Ir parapijų komitetai nieko nereiškia. Jie tik patarnauja bažnyčioje, pinigusrinkdami, tvarką palaikydami. Jie yra tik klebonų klusnūs tarnai.

Žmonėms, parapiečiams ir šiandien neišku, ar paminėtas JAV vyskupų konferencijos nutarimas yra legalus ir konstitucinis? Jie tik žino kad tas vyskupų eminent domain jau senai praktiškai veikia. Bet klausimas, ar jis legalus?

Kas lietuviams darytina? Kaip jau iš aukščiau paminėtu dviejų vyskupų smūgių lietuviams žinoma, vyskupai, darydami, savotiškus pertvarkymus savo diecezijose, neranda reikalo pranešti priežastis, savo žygių neparemdami svarbiais faktais, jeigu jų turi. Ką tai reiškia?

Atsakymas yra trumpas: jie elgiasi kaip feodalai, kaip nedemokratiškame krašte, galima sakyti, kaip viduramžiais elgdavosi žemvaldžiai. Jie nesiskaito su parapiečiais, su tikinčiais, su "savo avelėmis". Ar jie elgiasi teisingai? Gal būt to reikalauja aukštesni, negu papariniai reikalai? Gal "national" politika verčia juos taip daryti, viso krašto reikalai? Bet ar tai galima daryti, nesiskaitant su parapiečiais, pačiais tiesioginiai paliestaisiais? Juk net ir pačios valstybės organai skaitosi su pavaldiniais, atsižvelgia į gyventojų teises ir poreikius, svarbių "national" žygių nedaro, iš anksto gyventojų nuotauku nepatikrinę.

Lietuviai, uždarant jų įsigytas ar pastatytas bažnyčias, sukurtas parapijas, neturėtų likti "nebyliu avelėn". Jeigu nėra teisės kovoti dėl lietuviiškų bažnyčių kaip dėl lietuviiškų parapijų nuosavybės, tai lietuviai turėtų pasinaudoti savo pilietine teise, reikalaujant vyskupų išsamių paaiškinimų, dėl ko jie tą ar kitą lietuviišką bažnyčią uždaro, atima iš jų, atima iš savininkų, likviduoja tą ar kitą lietuviišką parapiją. Lietuviai turi teisę reikalauti iš vyskupų, kad jie be pasitarimo su lietuviais parapiečiais nedarytų tokių vienašališkų nutarimų.

Tokiose bylose parapiečiams turėtų pagelbėti geri ir teisingi advokatai. Vieni parapijų komitetai čia negali nieko padaryti. Ir mūsų didžiosios organizacijos turėtų daugiau tuo susidomėti. (Čia pačiai Lietuvii Kunių Vienybei čia nepatogu "kištis"?)

Nesiskaito su nieku

Veik visuose laikraščiuose, išskyrus komunistinius ar jų kolaborantų leidžiamus, visą laiką buvo kalbama ir prašoma nevykti į Lietuvą šiais metais. Liet. Bendruomenė net atšaukė Europos ruoštą ekskursiją, nes sužinota, kad kai kurie ekskursantai, pasiekę Europą, ruošėsi dar vykti į Lietuvą. Ką mes norime aplankyti savo tėvynę, tai natūralu, bet kodėl pasirinkti kaip tik šiuos metus, kada ten okupantas švenčia mūsų tėvynės pavergimo sukaktį? Tokiu nuvykimu tikrai būtų prisidedama prie okupanto rengiamų iškilniū, nes sukeliama įspūdis, kad svečiai iš užsienio atvyko pasidžiauti kartu su "išvaduotojais".

Su neseniai vykusia Lietuvos "Vienybės" ekskursija, buvo nukeliavusi iš Chicago gyventoją G. Sirutienę. Turimomis žiniomis, ši ekskursija buvo labai iškilmingai priimta ir dalyvavo gegužės 16 dieną ruoštoje "išlaisvinimo" sukakties iškilmėse. Berods, ši "Vienybės" ekskursijos ir "išlaisvinimo" iškilniū dalyvė priklausio Vilniaus Krašto Lietuvii Sąjungai, todėl toks jos pasielgimas meta neigiamą šešėlį ir į šią rimtą, su mūsų tautos pavergėjais ir žudikais kovojančią organizaciją.

Manau, kad tokius neapgalvotus veiksmus daro žmonės, kurie yra pamiršę mums "išvaduotojų" padarytas skriaudas. Pamiršę, kad nuo Baltijos kranto iki tolimiausių Sibiro stepių pakelės yra nuklotos mūsų sesių ir brolių kaulais, kad visa Lietuva pavesta kapinynu. Tokie žmonės tegalvoja "aš taip noriu, aš taip darau" - visai neįsąsami nei atsakomybės, nei pasekmiū.

r. t.

Washington, D. C., pabaltiečiai suruošė Tragiškojo Birželio minėjimą, kurio metu kalbą prie Lincolno paminklo pasakė Illinois kongresmanas Edward J. Derwinski. Nuotraukoje - vaizdas iš bendrosios pabaltiečių eisenos.

Eksperto klajonės po Algirdo Didžiojo žemės

Alfonsas Giedraitis

Jau praslinko gerokas mėnuo, kai ant mano rašomojo stalo gulė (pirmaeilii reikalų vietoje) vieno žinomo Los Angeles visuomenės veikėjo bei kultūrininko prisijustas Draugo š. m. geg. 8 d. Mokslo-Meno-Literatūros priedas su raudonai pavigintu straipsniu "Apie A. Gustaičio Žemėlapi", pasirašytu: Dr. Jonas Balys, Lietuanistikos Instituto Prezidentas. O minėto veikėjo dar prirašyta man tokia rezoliucija: "Persiskaityk ir padaryk sau išvadas".

Perskaitęs tą straipsnį, tuoj susivokiau, kokios išvados stengiamasi man įtaigoti. Tai lyg ir atsakymas į mano ankstesnį, šiame laikraestyje atspausdintą straipsnį "Algirdas Didysis ir jo Žemėlapis", tik, žinoma, jau nebe teigiama, o neigiama prasme.

Dr. J. Balys ramiai, kultūringai ir, sakyčiau, mandagiai nusiplauna rankas, susilaikydamas nuo betkokios savo asmeniškos nuomonės, bet už tai patiekia keleta citatų iš eksperto (Instituto Lietuvos Žemės Mokslo Skyriaus Vedėjo) dr. Vlodo Viliamo š. m. IX. 6 d. tuo reikalu rašto, padaromas patiemis skaitytojams spręsti kokią esanti Lietuanistikos Instituto nuomonė apie Alg. Gustaičio Žemėlapi 1:400,000 projektą, kurio fotografinę nuotrauką jis (Gustaitis) buvo nusiuntęs JAV Lietuvių Bendruomenės Centru (o tas Centras, mat, prašęs Lit. Instituto nuomonės).

Kadangi tos didelės mokslo įštaiagos ir jų ekspertai nūdienės trem-

ties sąlygose jau pradėjo susipainioti su paskirų žodžių bei pavadinimų sąvokomis, tai tebūnie man leista skaitytojams čia patiekti kairiais charakteringesnes minėto eksperto (dr. Viliamo) rašto citatas su mano komentarais, nusakančiais tikrąją to žemėlapi paskirtį ir jame padarytų įrašų prasmę.

Pradedu nuo svarbiausio dalykų. 1. Ekspertas rašo: "Dainavos ir Prūsijos ribos jau gana ištempė ir čia jau istorikų būtų reikalas jas nuspręsti ir pagrįsti..." Taip rašyti tegali žmogus, visai nežinodamas to žemėlapi paskirties. Tame žemėlapyje išvestos ribos nėra administracinės, bet etnografinės, maždaug nustatančios, kur senovės lietuvių kultūriniai pėdsakai baigėsi, palikdami savo generacinius daigus; todėl, kaip tokioms, šiuo metu istorikų aprobacija nereikalinga. Minimos ribos nustatyta remiantis įvairių istorinių šaltinių dokumentuotais daviniais, ką gali atlikti kruopštus istorinių faktų sistematikas, pats net nebūdamas istoriku. Pavyzdžiui, aš pažįstu viena labai gabi senovės garsių dailininkų paveikslų (originalų) rinkėją-supirkinėtoją, nors jis pats visiškai nemoka piešti.

To žemėlapi ribos turi dar ir diplomatinę tikslą; kada nors tarptautinių ginčų plotmėje, jų dabar didėnis ištempimas gali pasitarnauti mažesniai susiaurinimui pripažįstamų plotų. Taigi, galutinas ribas spręst

mūsų istorikai, ne bendruomeniniai veiksniai ir ne mokslinių institutų ekspertai, bet valstybių sienoms nustatyti tarptautinė taryba, tribunolas ar kitokiu pavadinimu tam tikslui potenciali tarptautinė institucija. Gi dabartine, tame žemėlapyje nurodyta apimtimi bei išdėstytais vaizdiniais faktais, kaipo argumentais, tesinaudoti tik mūsų diplomatai, kilus reikalui, gindami mūsų valstybės būsimųjų sienų bylą.

2. Ekspertas rašo: "Lietuvinti vietovardžius be savo turimų gerų pakaitalų būtų labai rizikinga..." Jeigu turima gerų pakaitalų, tai reikia juos ir duoti. Žemėlapių turinys ir jų išleidimas-visų lietuvių neatidėliotinas reikalas, nes, kaip matome, pasaulinių įvykių plėtotė kasdien vis greitina tempą; ir taip belaukiant istorikų bei kalbininkų talkos, ko gero ir pats žemėlapių išleidimas gali būti pavėluotas (pastarieji temoka tik kritikuoti, bet realiai talkinti-ne).

3. Ekspertas rašo: "Parašai ilgoki ir gadina vaizdą: Juose reikėtų vengti tokių žodžių, kaip išskerdė, nudėjo, perskrodė kalaviju ir kt." Žinoma, čia paminėtus visus tris terminus būtų galima pakeisti tik vienu vergiškai mandagesniu-nu ž u d e. Bet šio žodžio sąvoka, vaizduojant priešų žiaurumus, yra per daug abstrakti-nenurodanti nužudymo būdą. Gi, Algirdas Didysis sugebėjo rasti kiekviename trumpiausiam apibudiniame po tokį žodį, kuris atstoja išties paaiškinamąjį sakinį. Man irgi atrodo, kad banditų veiksmams nusakyti, privalo būti ir atitinkami terminai (nėra ko čia priešų peilius į vatą vynioti).

Toje dr. Viliamo ekspertijoje yra ir daugiau nepagrįstų išmetinėjimų, k. t., daug upių ir ežerų varda i neišskaitomi, sumažintoje žemėlapi juodraščio nuotraukoje visus įrašus išskaityti negalima.

Vargingos tautos vargingi vaikai trumpame Nepriklausomybės tarpnyje savose mokyklose išmoktą mandagumą tesugeba tik priešams vergiškai parodyti. Gi, savųjų drąsius žygius ne tik kad neparemia, bet, kiek įmanydami, dar bando suniekinti. Tur būt, anais laikais V. D. U-to populiarusis profesorius Albinas Herbačiauskas buvo teisus Naujoje Romuvoje taip išsireikšdamas: "Lietuvoje genijams mirti nereikia-juos pati tauta užsmaugia".

MECHANICS

GAS AND DIESEL
EXPERIENCE
Union Shop

Many Company Benefits
Call Mr. Joe Stedron
For An Appointment

Dolese & Shepard
Co.

63rd & East Av., Hodgkins, Ill.
Fleetwood 4-2800

REG. NURSES & L. P. N. Immediate Openings

with an excellent future.
We are seeking capable, dedicated nurses. Full-part time. - Our new administration and 100-bed expansion plans make this an unusual opportunity. If you are above average and looking for association that extends exc. salary and advancement, that will commensurate with ability, this is your position. Good working conditions, top benefit program. Why not write, wire or apply:
Dir. of Nursing Serv.,

MARTHA WASHINGTON HOSPITAL

Irving Park Rd. at Western,
Chicago, Ill.
Phone 539-6080.
(Please do NOT apply if you are looking for ordinary job.)

A. + A.

ALGIRDUI J. KAULĖNUI mirus,

jo žmonai p-niai STEFANIJAI ir sūnams GEDIMINUI ir MINDAUGUI reiškiamo gilią užuojautą

LIUDAS KRONAS SU ŠEIMA

A. + A.

DIDŽIAM LIETUVIUI

ALGIRDUI KAULĖNUI mirus,

ŽMONĄ STEFANIJĄ, SŪNUS IR KITUS GIMINES
UŽJAUCIA IR KARTU LIŪDI

JURGIS IR REGINA VOLDEMARAI

P. KAULĖNIENEI IR JOS SŪNUMS, LIŪDINTIEMS DĖL
VYRO, TĖVO
LAISVOSIOS LIETUVOS REDAKTORIAUS

ALGIRDO KAULĖNO

MIRTIES, NUOŠIRDŽIĄ UŽUOJAUTĄ REIŠKIU!

K. P. OBOLĖNAS

PAVYZDINGO KOVOTOJO UŽ LIETUVOS LAISVĘ
- PERKELTO Į AMŽINYBĘ -
LAISVOSIOS LIETUVOS REDAKTORIAUS

ALGIRDO KAULĖNO

ŠIOJE ŽEMĖJE LIKUSIAI ŠEIMAI IR LAISVOSIOS LIETUVOS
ŠTABUI REIŠKIU GILIAUSIĄ UŽUOJAUTĄ

ALFONSAS GIEDRAITIS,
Nepriklausomas Poetas
ir

Laisvosios Lietuvos Bendradarbis

A. + A.

LAISVOSIOS LIETUVOS REDAKTORIUI

ALGIRDUI J. KAULĖNUI

MIRUS, JO ŽMONAI P. STEFANIJAI KAULĖNIENEI IR
SŪNUMS DR. MINDAUGUI SU ŠEIMA IR GEDIMINUI
GILIĄ UŽUOJAUTĄ REIŠKIA.

MONTREALIO LAS SKYRIUS

A. + A.

LAISVOSIOS LIETUVOS REDAKTORIUI

ALGIRDUI J. KAULĖNUI

MIRUS,

JO ŠEIMAI NUOŠIRDŽIĄ UŽUOJAUTĄ REIŠKIU

JURGIS JUODIS

LAISVOSIOS LIETUVOS REDAKTORIUI
JAV LŽS-GOS CHICAGOS SKYRIAUS REV. K-JOS NARIUI

ALGIRDUI J. KAULĖNUI

MIRUS, ŽMONAI STEFANIJAI, SŪNUI DR. MINDAUGUI SU
ŠEIMA IR GEDIMINUI LIŪDESIO VALANDOJE REIŠKIAME
GILIĄ UŽUOJAUTĄ IR DRAUGE LIŪDIME

JAV LŽS-GOS CHICAGOS SKYRIAUS
VALDYBA IR NARIAI

NENUILSTAMAM KOVOTOJUI UŽ LIETUVYBĘ

A. + A.

ALGIRDUI J. KAULĖNUI

MIRUS, JO ŠEIMAI REIŠKIAME GILIĄ UŽUOJAUTĄ
IR KARTU LIŪDIME

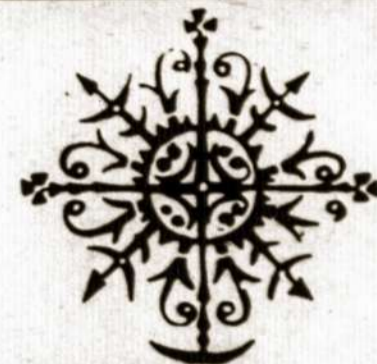
JANINA IR GEDIMINAS RUKŠĖNAI

A. + A.

Algirdui Jonui Kaulėnui

mirus, našlei STEFANIJAI KAULĖNIENEI, jų sūnams Dr. MINDAUGUI ir GEDIMINUI bei jų artimiesiems reiškiama gilią užuojautą ir kartu liūdi

ANGELĖ IR JONAS JUODVIRŠIAI

"LAISVOSIOS LIETUVOS" VYRIAUSIAM REDAKTORIUI

ALGIRDUI J. KAULĖNUI

MIRUS, JO ŽMONAI P. STEFANIJAI KAULĖNIENEI,

GIMINĖMS IR BENDRADARBIAMS REIŠKIAME

BIČIULIŠKĄ UŽUOJAUTĄ

ANGLIJOS LAS VIETININKIJOS
VALDYBA

IŠGARAVUSIOS VILTYS

Ne politinės naudos siekias, bet nuoširdaus tautinio jausmo vedamas dr. Vladas Ramanauskas, buvęs Vilties draugijos pirmininkas, neslėpdamas savo buvusiems bendradarbiams sakėsi, jog jis vėl kandidatuoja į Vilties draugijos valdybą su sąlyga, kad V. Rastenio valdyboje nebūtų, nes prieš jo skelbiamas Dirvoje mintis (b. K. Naujoko slapyvardžiu) yra gavęs daug laišku. Tačiau vėlai vakare nuėjęs pas savo draugus, didžiausius V. Rastenio garbintojus, dėl tam tikrų sumetimų dingo kaip į vandenį, nelyginant Chruščiovas iš nakties. Sekantį rytą suvažiavime nebesirodė, seimo ir Vilties draugijos nariai nebuvo painformuoti, kas atsitiko su pirmininku, todėl įvairios kalbos New Yorke ir dabar tebeina. Rastenis į valdybą taip ir įsibrovė, nes nėra kito tokio gėniaus fiktyvių apyskaitų migloms pūsti.

Tautininkų sluoksniuose kalbama, kad neteisėtai išrinkta Vilties draugijos valdyba. Septyni kandidatai, septyni išrinkti. Dingo tūkstantis balsų, kurie visuomet būdavo. Turint galvoj, kad šis suvažiavimas dalyvių skaičium buvo iš visų iki šiol gausiausias, bet balsų skaičiumi žymiai mažesnis, ir kyla neaiškumai. Be to, daug atsiųstų ir jam patikėtų balsų turėjo buvęs pirm dr. V. Ramanauskas, iš kurio jie buvo paimti ir jais balsavo įgaliojusių nepatikėtus asmuo. Dėl tokios neaiškios situacijos daug Vilties draugijos narių salę apleido.

Dirvos kolegijos nario V. Rastenio auklėtinis Leonas Sabaliūnas Vilties draugijos suvažiavime New Yorke gražiai išpurono Dirvą, kad geriau klestėtų jo globėjo B. K. Naujoko (V. Rastenio) sėjama sėkla. L. Sabaliūnas įsakmiai pabrėždamas kritika vos Dirvą, kad ji esanti blogas išėjimo lietuvių laikraštis: antisemitis.

ka, anti-missisipiška, antiliberališka, nepakankamai spausdinanti Šviesos-Santaros sambūrio nuotraukų ir straipsnių.

Patartume Dirvos redaktoriui bosų klausyti, juk jo auklėtojas V. Rastenis, Šviesos-Santaros Sambūrio garbės narys, kartu yra ir Vilties draugijosvaldybos narys. Jei Dirva ir toliau tokia pasiliks, tai gali įvykti dvi pasekmės: arba globėjas praras garbės vietą tame sambūryje, arba Dirvos redaktorius praras darbą už nekooperavimą su bosais.

Vieni suvažiavimo dalyviai pasipiktinę, kad pirmininkaujantis leido tam kritikai taip ilgai kalbėti, o kiti patenkinti, kad pagaliau "jaunieji liberalai" patys aiškiai parodė savo veidą ir idealus, kurių jie siekia ir ką V. Rastenis ir net J. Bažiūnas globoja. Kalbama, kad tų auklėtinų pritenzijos siekia Dirvą su globėjų pagalba visai į savo rankas paimti.

n. y.

LIETUVĖJA THE MARIAN

Prieš pora metų buvome pasisakę dėl lietuvių marijonų leidžiamo anglų kalba mėnesinio iliustruoto žurnalo The Marian. Tada tenai buvo iškraipomi lietuviški vardai, lietuviškos pavardės, daugiau pagerbiami lenkai, nei lietuviai.

Po kiek laiko buvo pakeista The Marian redakcija. Ir dabar jau galime pasidžiaugti, kad tasai žurnalas, redaguojamas lietuvių dvasininkų V. Bagdanavičiaus ir J. Prunskio, yra tapęs vertingu katalikišku angliškų žurnalu. Sakysime, 1965 birželio mėnesio numeryje įdėta Nelės Mazalaitės legenda apie Nežinomą karį, papuošta autorės nuotrauka, keliais lietuviškais kryžiais. Toliau: vertingas rašinys apie komunistų Sibire nukankintus lietuvius, kai kurių nuotraukos. Lietuvio kompozitoriaus kun. B. Markaičio nuotrauka,

žinutė apie jį, visur pažymint lietuviškumą. Per didesnę puslapio dalį iliustracija, vaizduojanti Sibire lietuvių parašytą maldos knygutę "Marija, gelbėki mus", išverstą į septynias kalbas su geru paaškinamuoju tekstu. Yra ir kitų, smulkesnių lietuviškų žinučių.

Reikėtų paraginti lietuviškai nemo kančius, kad jie žurnalą užsisakytų. Metams \$3. - Adresas: The Marian, 4545 W. 63rd St., Chicago, Illinois 60629.

Vyt. Ietis

KOMUNISTAI VĖL PUOLA GUSTAITĮ DĖL ŽEMĖLAPIO.

Anksčiau komunistinė "Tiesa", paskui komunistinė "Vilnis" puolė Algirdą Gustaitį dėl jo rengiamų naujų Lietuvos žemėlapių. Balandžio mėn. "Tėvynės Balsas" nr. 34(825), skiriamas užsieniuose gyvenančių lietuvių dvasiai griauti, smarkiai užšipulė A. Gustaitį.

Jie sako, kad gal vojančiai apie Žemes nepriklausomai Lietuvai tėra fantastai. Taigi, visų pirma jie nori atmesti būsimos nepriklausomos Lietuvos mintį. Visi dirbantieji dėl busios nepriklausomos Lietuvos jiems yra fantastai, kartais net kriminalistai.

IMIGRANTAI IŠ SOVIETINIO BLOKO

Balfas praneša, kad Lenkijoje atsidūrę lietuviai dabar visai nesunkiai gali atvykti į JAV, deja, jiems trūksta darbo ir buto garantijų bei pinigų laivakortei. Balfas stengiasi tokiems padėti. Yra sudarytas 15.000 dolerių fondas kelionės paskoloms teikti, tačiau nėra lengva norinčius atvykti kur nors įkurdinti, arba juos atrinkti. Mat Lenkijoje nelengva lietuvių atpažinti, o jų ten ir be Suvalkų trikampio yra tūkstančiai. Dėl labai menkų pragyvenimo šaltinių jie norėtų atvykti į JAV

SALEZIEČIO P. URBAIČIO MISIJA.

Tėvas P. Urbaitis, ilgametis saleziečių gimnazijos misionierius Kiniroje, atvyko porai mėnesių į JAV parinkti lėšų mokinių duonai. Vien mokinių maistui kasdien išleidžiama per 100 dolerių. T. Urbaičio misija buvo sėkminga New Yorko apylinkėse.

Siuo metu jis lanko Pensilvanijos lietuvius, kiek vėliau vyks į Chicago apylinkes. Balfui visi lietuviai tremtinių vaikai vienodi ir todėl nuo širdžiai prašo lietuvių duosnumo Saleziečių gimnazijai.

ALBERTAS J. JUŠKUS, Baltimore, Md. praneša, kad vietos pabaltiečių šventė, eisena ir žuvusių pagerbimas įvyko birželio 20d. labai sėkmingai.

Lietuvius atstovavo adv. T. G. Gray-Grajauskas, Baltimorės L. T. pirmiainkas.

Alvudo kultūrinio penktadienio (birželio 25 d.) dalyviai J. M. Bosų sode. Po paskaitos vaišiniasi (iš kairės) St. Terminas, J. Bružienė, dr. J. Adomavičius, Leonas Šulas, P. Stučinskas ir A. Zakas.

Laidotuvių Direktoriai
MAŽEIKA & EVANS
6845 SO. WESTERN AVE.

TRYNS MODERNISKOS
AIR-CONDITIONED KOPLYCIOS

MAŠINOMS VIETA

REpublic 7-8600 REpublic 7-8601

Taupykit ir Skolinkit Pinigus Amerikos Lietuvių Sostinėje - Marquette Parke

VALANDOS:
Pirmad. nuo 12 iki 8 popiet
Antrd nuo 9 iki 4 popiet
Trečiad. uždaryta visą dieną
Ketvirtad. nuo 9 iki 8 popiet
Penktad. nuo 9 iki 8 popiet
Šeštad. nuo 9 iki 12:30 p. p.

Mokame aukštą

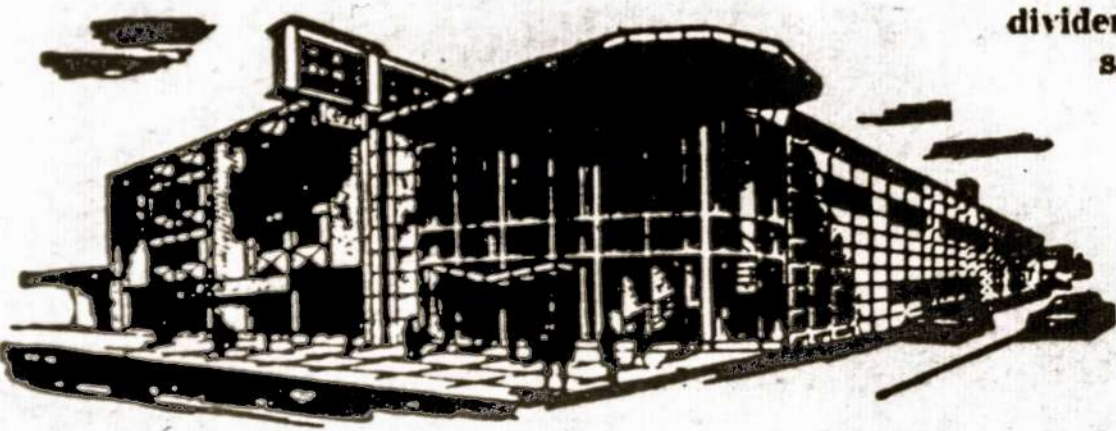
4 1/4%

dividendą investavimo sąskaitoms

Chicago Savings bendrovės naujai padidinta įstaiga su dviem kiemais automobiliams užima 290 pėdų plotį. Tai viena įdomiausių ir mūsų klientų patogumui puikiausiai įrengta įstaiga Chicagoje. Aukšti dividendai, apdraustas saugumas, skubus ir malonus patarNAVimas.

Taupykite ir skolinkite pinigus Amerikos Lietuvių Sostinėje - Marquette Parko apylinkės centre.

Current Dividend up to 4 1/4%

CHICAGO SAVINGS & LOAN ASSOCIATION
6245 South Western Avenue. Chicago 36, Illinois GRovehill 6-7575

Gardžiausia duona - bulkuotė - sausainiai - tortai

BRUNO KEPYKLOJE
BRUNO KEPYKLA
KEPA
LIETUVISKĄ DUONĄ

Kas Valgo Bruno Duoną
Visad Žydi Kaip Aguona!

Sav. BRUNO MACIANSKIS
3339 So. Lituania Ave
Tel- CL 4-6376

Visų rūšių draudimas

AUTOMOBILIŲ, GYVYBĖS, NELAIMINGŲ ATSTITIKIŲ, GAISRO
THE TRAVELERS AGENCY & OTHERS
Bonded member by the National and Chicago Board of Insurance Underwriters.

LIGONINĖS IR VISOS KITOS APDRAUDOS

TAIP PAT LEISKITE MUMS ĮRODYTI MŪSŲ PLAČIAI ŽINOMĄ SAŽININGĄ, PATYRUSĮ IR STROPŲ PATARNAVIMĄ NAMŲ PIRKIMUI IR PARDAVIMUI

BELL REALTY & BACE INS. AGENCY

JUOZAS BACEVIČIUS

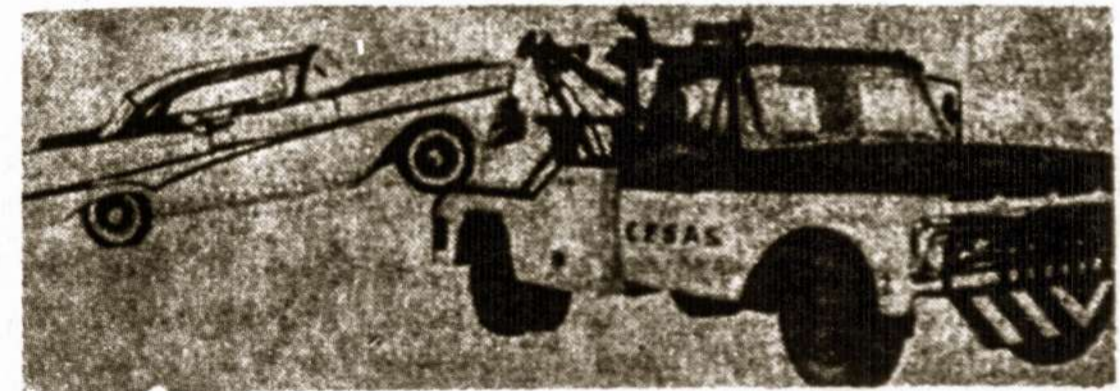
6455 So. Kedzie Ave. Chicago 29, Ill.

Val. kasdien 9-9 PProspect 8-2233 Šešt. ir sekm. 9-5

Automobilio nelaimės atveju skambinkite
(In case of accident call)

GR 6-7777 24 hour towing service

Karoserijos taisymas, stabdžiai, motorai, tepimas ir smulkūs patalymai.

BODY & FENDER WORK

PAINTING, MECHANICAL REPAIR

2423 W. 59th St., Chicago, Ill., 60629

Savininkas - MIKAS CESAS

COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.

3212 So. Halsted St. Chicago 8, Ill. CA 5-1864

MARQUETTE GIFT PARCEL SERVICE

2439 West 69 St. WA 5-2737

E. ZUKAUSKAS

Didelis pasirinkimas medžiagų kostiumams, suknelėms, skarelėms, odos ir kitų prekių! Įsitinkinkite!

Pasipuoškite isigydami
GRAZIUS ROBUS
H. SEIGAN KRAUTUVĖJE

Atsilankykite į draugišką krautuvę, kurioje savininkai ir pardavėjai kalba lietuviškai. Čia rasite didžiausią pasirinkimą vėliausių fasonų vyriškų kostiumų ir paltus tokių žymių firmų kaip: "Society Brand", "Greshire", "Botany 500" ir kitų. Geriausių firmų marškiniai visų dydžių; ir kitų vyrų reikmenų.

Jaunuoliai čia ras apyranktą pradedant nuo batų iki skrybėlės. Atsilankykite tuojau, kad galėtumėte pasimėgdoti didesniu pasirinkimu.

ATEJŲ TĖVAS IR SŪNUS RAS ČIA TINKAMIAUSIUS ROBUS. GALITE PIRKTI KREDITAIS PATOGIAIS JUMS ĮSISIMOKĖJIMAIS!

H. SEIGAN

ROBAI, SKRYBĖLĖS, BATAI IR KITI REIKMENYS
VYRŪMS IR JAUNUOLIAUS
4636-32 South Ashland Ave. Tel. YArds 7-1272
CHICAGO, ILLINOIS

Laisvoji Lietuva

5929 Archer Avenue
Chicago, Illinois 60638

Tel.: RE 5 - 5424

Kas ir kur?

NAUJASIS LAISVOSIOS LIETUVOS ADRESAS

5929 Archer Avenue
Chicago, Illinois 60638
Tel. RE 5-5424 (vakarais)

AUKOS L. LIETUVAI

- V. Šimkus \$ 20.-
 - L. Kronas \$ 10.-
 - A. Šileika \$ 5.-
 - A. Stankevičius \$ 2.-
- Visiems aukojusiems nuoširdžiai dėkojame.

K. Rimas vieton vainiko mirusiam L. Lietuvos redaktoriui A. J. Kaulėnui paskyrė \$ 20,- auką Laisvajai Lietuvai. Ačiū!

PABALTIECIŲ KOMITETO DELEGACIJA PAS VALST. SEKR. RUSK

Bendrasis Amerikos Pabaltiečių komitetas 1965 birželio 23 dieną turėjo audienciją pas JAV valstybės sekretorių Dean Rusk. Nuoširdus pasikalbėjimas užsitęsė pusvalandį, jo metu buvo analizuojami reikalai, liečiantys Lietuvos, Latvijos ir Estijos valstybes, kurios buvo 1940 metais Sovietų Sąjungos okupuotos ir sovietų imperijon įjungtos. Bendrasis Amerikos Pabaltiečių Komitetas įteikė Sekretoriui pareiškimą, kuriame Pabaltijo valstybių dabartinė padėtis nurodoma kaip akpiplėšiškiusias sovietų kolonializmo pavyzdys ir prašoma JAV vadovybės šią skriaudą atitaisyti, išgelbėti Pabaltijo tautas nuo sisteminio genocido ir sugrąžinti joms laisvę bei savarakišką apsisprendimo teisę.

Delegacija taip pat išreiškė Pabaltijo tautų dėkingumą už tvirtą Jungtinių Amerikos Valstybių nusistatytą

mą nepripažinti sovietinės okupacijos.

Bendrojo Amerikos Pabaltiečių delegaciją pas sekr. Dean Rusk sudarė ALTO pirm. L. Šimutis, vicep. A. J. Rudis, Amerikos Latvių S-gos pirm. P. Lejinš ir A. Beržinš, Estų Tautin lo K-to pirm. H. A. Leesment ir G. A. Buschman.

M. IVANAUSKO DARBU PARODA.

MIKALOJUS IVANAUSKAS š. m. rugpjūčio 28, 29 ir rugsėjo 4 ir 5 dienoms rengia savitos liepsnos tapobos bei grafikos parodą CICERO miesto Theodore Roosevelt mokyklos salėje, 50th Ave. ir 15th Street, prie Šv. Antano liet. parapijos bažnyčios. Lankymas nuo 2 iki 9 v. v.

Ši apžvalginė Mik. Ivanausko menca paroda apima 30 metų jo originalios deginimo technikos kurybos laikotarpį: Lietuvoj, Vokietijoje, Brazilijoje ir JAV-bėse. Parodos katalogas paruoštas

tas lietuvių, anglų, prancūzų, vokiečių, italų ir portugalų kalbomis. Jame, be gausių iliustracijų, bus paaiškinti su liepsnos tapybos istorija ir jos raida.

Išleistas dviejų spalvų parodos plakatas. Parodos atidarymas įvyks rugpjūčio 28 d. 7 v. v.

CHICAGOS LIETUVIAI Į LAISVĖS DEMONSTRACIJĄ RENKASI LIEPOS 17 DIENĄ, 1 VAL. WACKER DRIVE IR STATE STREET

LITAS ATIDARĖ SKYRIŲ CHICAGOJE.

Prieš porą metų New Yorke įsistigusi lietuviška finansinė organizacija LITAS INVESTING COMPANY, Inc. neseniai atidarė savo skyrių ir Chicagoje. Per tą palyginti labai trumpą laiką Lito bendrovė jau spėjo išaugti į gana tvirtą lietuvišką biznio įstaigą. Bendrovės kapitalas dabar siekia virš 80,000 dolerių.

Lito bendrovė pardavinėja savo akcijas, už kurias mokamas garantuotas dividendas, duoda trumpalaikes paskolas gero mis išsimokėjimo sąlygomis, priima taip pat ir taupymo indėlius. Visai Lito bendrovei vadovauja šerėtininkų suvažiavimo rinkta valdyba, kurios pirmininku dabar yra Vytautas Vebelūnas. Chicagoje skyrių suorganizavo ir jam vadovauja Juozas Baužys ir Vytautas Galvydis.

Birželio 19 dieną Lito bendrovė atidarė savo įstaigą Chicagoje. Prisiųsta Margučio radijo patalpose: 6755 S. Western Avenue. Chicagoje tarp nauja finansinė įstaiga atsiranda vis didesnis susidomėjimas.

Lito Bendrovės vadovai - Juozas Baužys ir Vytautas Galvydis prie naujos įstaigos Chicagoje.

Nuotr. V. Noreikos

KANADOS LIETUVIŲ DIENA ĮVYKS ST. CATHARINES MIESTE

Šiai didžiajai Kanados Lietuvių Šventei St. Catharines B-nės V-ba jau sudarė komitetą iš tinkamų asmenų praversti atskiroms darbo šakoms daro bendrus posėdžius ir studijuoją galimybes kuo tinkamiausiai praversti šventę. Į Lietuvių Dienos rengimo komitetą įsijungė visa eilė visuomenės veikėjų, kurie sutiko rūpintis: T. B. Mikalauskas OFM-religiniai daliai, Balsas Petras-programa, Bogušis Kazys-loterija, Grigas Jonas-Gurlionio ansambliu, Stundžia Kazys-nakvynėmis, Gustainis J. -Sportu, Mėkauskas Pranas ir Kolainis Jonas-valgiu ir bufetu, Šarapnickas Juozas-propaganda ir gėrimų bufetu. Komiteto atstovams reikalinga visa eilė padėjėjų ir prašo kas gali prisidėti patarimais ir darbu, nes ši šventė įpareigoja prisidėti visus Kanados lietuvius.

Šiais metais Lietuvių Diena turės reikšmingą paskirtį, nes sukanka 25 metai kaip Sov. Rusija okupavo Lietuvą. Ta proga mes, laisvojo pasaulio lietuviai, kelsime viešumon Lietuvos skriaudą ir reikalausime Lietuvos laisvės. Todėl Kanados Lietuvių Dienoje dalyvaukime vieningai ir gausiai Pagerbkime Lietuvos partizanus ir per tuos 25 metus žiauriai nužudytus lietuvius.

Kanados Lietuvių Diena įvyks š. m. rugsėjo 4-6 dienomis St. Catharines mieste, tik kelios mylios nuo garsaus Niagaros krioklio.

Nakvynių reikalų kreiptis į: Stundžia Kazys 2a Wiley St. Catharines, Ont., Kanada, telef. 684-3035

J. Š.

AUSTRALIJS LIETUVIAI

LAS VEIKLA

Adelaidės LAS skyriaus visuotiniame susirinkime buvo perrinkta skyriaus valdyba, susidedanti iš bičiulių Romo Gliauderto, Vinco Laurinaičio ir Igno Taunio. Valdybos adresas yra toks: **Mr. R. Gliu-bertas, 16 Arnold Ave., Firle, S.A. Australija.**

Po susirinkimo gražiose bičiulių Samulių namuose buvo surengtos išleistuvės bičiuliui Ignui Tauniui, kuris ilgesniam laikui išvyksta į Europą ir Ameriką. Jungtinėse Valstybėse jis numtao aplankyti New Yorke ir Chicagos bičiulius, susipažinti su jų organizacine ir kovos už Lietuvos laisvę veikla. Bičiuliai, norintieji su juo susiršti, prieš jam atvykstant į Ameriką, o gal ir Kanadą, prašomi jam rašyti adresu.

Mr. I. Taunys
(to await arrival)
Legazione di Lituania
Via Aldega 2,
Roma, Italia
(iki rugpjūčio 10 d.) arba
Lithuanian Legation
17 Essex Villas
London, W 8, England
(iki rugsėjo 25 d.)

TRAGIŠKOJO BIRŽELIO

minėjimas Adelaidėje šiemet buvo suorganizuotas labai gerai. Oficialioji ir meninė dalys vyko labai sklandžiai ir tikrai pavyzdinčiai, gausiai dalyvaujant pabaltiečiams ir svečiams. Vainiko padėjimas prie žuvusių paminklo - tylus, bet išpūdingas, buvo labai jautriai komentuos ir parodytas per valstybinę televizijos stotį. Kalbos salėje, tiek savųjų, tiek svečio Sir Baden Pattinson, buvo palyginti trumpos, bet jautrios ir gerai pagl temą paruoštos.

Mišriam pabaltiečių chorui giedant Requiem, dalyviai atsistojimu pagerbė nukankintus pabaltiečius. Meninėje dalyje iš lietuvių dalyvavo choras Lituania, vad. V. Šimkaus,

ir Amerikos lietuviams pažįstama solistė G. Vasiliauskienė. Nė vienas pabaltiečių choras nepasirodė atskirai. Tai nuostabus organizacinis atsiekimas, parodytas visiems išmoktant po vieną kitą dviejų tautų dainą ir tautinius himnus. Išpūdis buvo jaudinantis.

Rezoliucija taip pat buvo labai kruopščiai ir sklandžiai paruošta. Joje buvo nurodytas Australijai grešias komunizmo pavojus ir padėkota bei pritarta vyriausybės sprendimui pasiųsti batalioną kariuomenės Pietų Vietnamui ginti.

Pabaltiečių tarybai, kuri nuo šį minėjimą, šiemet vadovavo lietuviai su dideliais organizaciniais sugebėjimais, ir būtent, pirmininkavo dipl. prek. Juozas Lapšys ir jam talkininkavo dipl. teis. V. Linkus.

RAMOVĖS SKYRIUI

šiais metais pirmininkauja inž. V. Petkūnas, ižd. J. Norkūnas ir sekr. B. Marmukonis. Liepos 17 d. ruošiamas Dariaus ir Girėno perskridimo per Atlantą minėjimas šiemet bus išsūdingiausias iš visų ankstesnių minėjimų, nes visą programą atliks jaunimas. Paskaitą skaitys gabus, energingas med. studentas A. Stepanas.

Neseniai įvykusiame skyriaus metiniame baliuje buvo pagerbtas nepriklausomybės karų veteranas, savanoris kūrėjas, Vyčio Kryžiaus kavaičius Leonas Vasiliūnas, šiais metais švenčiantis savo amžiaus 65 metų sukaktį. Sukaktuvininkas yra veiklus Ramonės ir Bendruomenės narys pavyzdingas lietuvis, peraitam kare kovojęs prieš mūsų tėvynės okupantus ir, prieš pasitraukiant iš Lietuvos, buvęs Kauno apskr. policijos vadas. Ilgiausių ir laimingiausių metų!

PADĖKA

Viešpaties Dievo valia pašaukė amžinybėn mano mylimą vyrą a. a. Marijoną.

Šiose likiminėse dienose malda ir nuoširdus giminių, draugų bei bičiulių mano skausmo atjautimas buvo vienintelė paguoda ir suraminimas.

Jiems visiems, o ypač ponai Subatienei, ponui Damijonaičiui ir Dr. Skripkui, kurie a. a. Marijono ligos metu ir laidotuvių dienose teikė man neįkainojamą pagalbą ir kartu išgyveno mano skausmą, pasilieku neužmirštamai dėkinga.

Nuoširdžiai dėkoju už dvasinę paramą kunigams Pragubickui, Karalevičiui ir Dabužinskiui už iškilmingas gedulingas pamaldas, ir ypač kunigui Pragubickui už suteiktą veiloniui paskutinį patarnavimą, atkalbėjimą rožančiaus, nuoširdų pamokslą, palydėjimą į kapus ir jautrų atsisveikinimo žodį, pasakvta kapinėse.

Giliai dėkinga esu karsto nešėjams už paskutinį patarnavimą žemiškoje kelionėje.

Širdingą padėką reiškiu Shering Corp. vadovybei ir tarnautojams už parodytą rūpedingumą, gėles, užuojautas, laikymą ir sudėtas aukas lietuvių kultūriniais tikslams.

Dėkinga širdimi dar prisimenu gimines, draugus, bičiulius ir bendradarbes, kurie gausiomis šv. Mišių aukomis pavedė a. a. Marijono sielą Dievo gailestingumui, atsiuntė gėles, vainikus ir palydėjo į kapus.

Nusilenkama Viešpaties valiai, lieku visiems dėkinga

MARIANNA SLABOKIENĖ

PLANINGAS TAUPYMAS

MOKA GERUS DIVIDENDUS!
PRADĖK TAUPYTI ŠIANDIEN!

• Pinigų taupymui nereikia važinėti. juos galite atsisiųsti paštu, nes mes apmokam visas pašto persiuntimo išlaidas.

• Dabartinis dividendas 4% išmokamas du kart per metus.

MUTUAL Federal SAVINGS

AND LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO
2212 WEST CERMAK ROAD ■ CHICAGO ■ VI 7-7747
OFFICE HOURS: Monday, Tuesday, Friday 9 to 4;
Thursday 9 to 8; Saturday 9 to 1; Wednesday closed.

JOHN J. KAZANAUSKAS, President

A. + A.

ALGIRDUI KAULĖNUI mirus,

žmoną Stefaniją ir sūnus nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime

VALERIJONAS ŠIMKUS IR ŽMONA

Mielam bičiuliui, "Laisvosios Lietuvos" redaktoriui

ALGIRDUI J. KAULĖNUI

mirus, žmonai STEFANJAI, sūnams DR. MINDAUGUI su šeima ir GEDIMINUI liūdesio valandose reiškia gilią užuojautą ir drauge liūdi

BIRUTĖ IR IGNAS NAVICKAI

SIUNČIU \$ 5 metinei prenumeratai (Naujienis skaitytojams prenumeratos pradžia skaitoma nuo laiško gavimo dienos) SIŪSKITE laikraštį šiuo adresu:

PAVARDĖ

Nr. ir gatvė

MIESTAS VALST..... ZONA

KUPONAS: prašau mane iškirpti ir užpildžius pasiųsti Laisvosios Lietuvos Administracijai. Ačiū!